głos LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Nie jest mi to obojętne str. 3
Będę pracować, póki... str. 4
Sprawy PZKO w »GL« str. 5
Karwina żyje szczypiorniakiem str. 8

SOBOTA
16 KWIETNIA 2005
NR 45
ROCZNIK LX
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

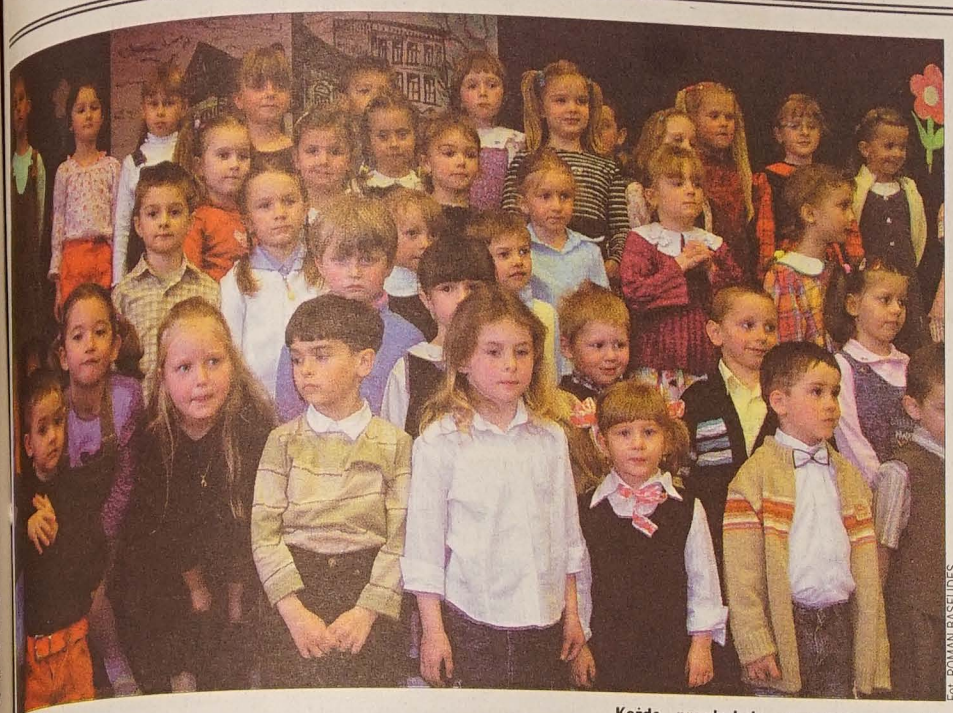

Fot. ROMAN BASELIDES

Każde przedszkole reprezentowane było przez dwójkę recytatorów. Wszystkie dzieci spisały się doskonale.

Święto poezji przedszkolnej

ZTNIEC (man) – Ogółem 43 dzieci z 8 polskich przedszkoli zaolziańskich stanęło do konkursu „Przegląd Recytacji Przedszkoli". Zorganizowany po raz pierwszy przez przedszkole w Trzyńcu Lesznej impreza odbyła się w miejscowym Domu PZKO.

W miłej, prawie rodzinnej atmosferze większość przedszkolaków zaprezentowała wiersze J. Brzechwy, J. Tuwima, E. Szelburg-Zarębiny i D. Gellner. Wszystkie maluchy spisały się znakomicie, toteż rodzice i wychowawcy z dumą nagradzali ich oklaskami.

Do Lesznej przyjechały również dzieci z przedszkola nr 23 w Jastrzębiu-Zdroju, które od pięciu lat współpracuje z przedszkolem w Trzyńcu Lesznej.

– *Przedszkolacy rywalizowali dotychczas w konkursach recytacji razem z uczniami pierwszych klas* – przypomniała kierowniczka przedszkola w Lesznej, **Maria Przywara**, główny organizator przeglądu. – *Rok temu na jednym ze spotkań panie przedszkolanki wyraziły opinię, że ich podopieczni powinni mieć własny konkurs, najlepiej w formie przeglądu. Bo psychika dzieci przedszkolnych nie dorasta do tego, by mogły być oceniane. Maluchy jeszcze nie rozumieją, co to jest konkurencja i rywalizacja. Za swój wysiłek nagrodę odebrały więc wszystkie dzieci. Uczestnicy oraz ich wychowawcy byli bardzo zadowoleni, dlatego w przyszłości chcemy zrobić wszystko, by ten przegląd stał się jedną z imprez sztandarowych organizowanych przez nasze przedszkole* – obiecuje M. Przywara.

Impreza odbyła się pod patronatem ZG Macierzy Szkolnej, która pokryła też koszt wynajęcia lokalu. Nagrody dla dzieci ufundował Kongres Polaków w RC, dyplomy zaś PSP w Trzyńcu przy ul. Dworcowej.

PO POLSKU I CZESKU POPRAWNIE ORTOGRAFICZNIE

Maturzyści celowali

CZ. CIESZYN **(sch) – Uroczystego finału doczekał się wczoraj konkurs o tytuł gimnazjalnego Mistrza Ortografii.**

Najlepszym znawcą zasad polskiej i czeskiej pisowni została (nie po raz pierwszy zresztą) uczennica klasy 4D, **Joanna Bartulec**, za nią na 1. miejscu uplasował się **Paweł Hok** z 2D, na 2. miejscu exaequo **Helena Bonček** z 4C (równocześnie redaktorka młodzieżowego „Pudła" w „GL") i **Łucja Słowik** z 4D, 3. miejsce zajęła **Dorota Przywara** z 4B.

Z polską i czeską ortografią zmierzyło się 60 uczniów, przedstawicieli wszystkich klas gimnazjalnych z Cz. Cieszyna i Karwiny. Młodzież pisała fragment książki „Obsługiwałem króla angielskiego" Bohumila Hrabala (część w czeskim oryginale, część w polskim przekładzie) pod dyktando aktorki i szansonistki praskich scen teatralnych **Renaty Drössler**.

Najwięcej trudności stwarzała piszącym interpunkcja, co należy przypisać na karb długich i szeroko rozwiniętych zdań Hrabala. W najlepszej pracy poprawiający doszukali się 7 błędów, zaś w najsłabiej napisanej było ich 45.

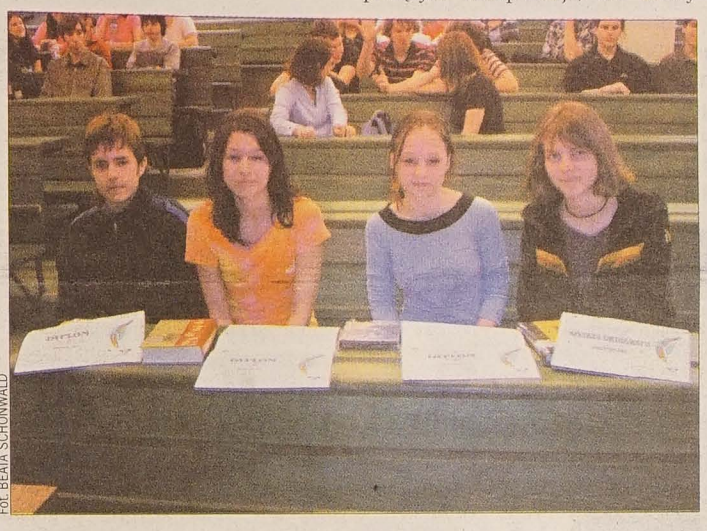

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Czwórka najlepszych z nagrodami i dyplomami – Paweł Hok, Helena Bonček, Łucja Słowik i mistrzyni Joanna Bartulec.

Sukces gimnazjalistów

ORŁOWA (wak) – Dwanaście szkół średnich z Karwińskiego, wśród nich Gimnazjum Polskie w Karwinie, wzięło udział w konkursie wiedzy zorganizowanym z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej. Impreza, której organizatorem była Powiatowa Organizacja Związku Bojowników o Wolność w Karwinie oraz Miejska Organizacja ZBoW w Orłowej Lutyni, odbyła się wczoraj w orłowskim Domu Kultury. Zespół polskich uczniów, **Adam Vitoš**, **Marek Bajger** i **Marek Filuś**, odpowiedział poprawnie na 27 z 30 pytań w formie testu, a także z powodzeniem przeszedł przez kwiz ustny, zajmując drugie miejsce ex aequo z uczniami gimnazjum czeskiego w Orłowej. Zwycięstwo odniosła reprezentacja Gimnazjum w Boguminie.

III konkurs recytacji

GNOJNIK (mro) – Najlepsi w deklamowaniu wierszy uczniowie klas I-V z zaolziańskich szkół zebrali się wczoraj w PSP w Gnojniku podczas III edycji Konkursu Recytatorskiego.

Ciąg dalszy na str. 2

Z tłumaczem nie tylko o Hrabalu

KARWINA (kor) – *Należę do pokolenia, którego Švejk już raczej „nie przemawia", jestem za to rozkochany w książkach Bohumila Hrabala czy Milana Kundery* – zwierzył się w czwartek uczestnikom literatury w sali kinowej Biblioteki Regionalnej w Karwinie znakomity tłumacz literatury czeskiej, **Aleksander Kaczorowski**. Bohemista i dziennikarz (zastępca redaktora naczelnego tygodnika „Forum") złożył ubiegłoroczną wizytę na Zaolziu na zaproszenie biblioteki oraz Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie.

Ciąg dalszy na str. 3

– *Dlaczego nic nie mówisz?!*

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

EUROPEJSKA JAKOŚĆ
POLSKIE CENY
CZESKIE DPH
CENTRUM OPEN OKNA DRZWI
CENTRUM OKIEN I DRZWI OPEN
Cieszyn, ul. Zamkowa 2
przy Moście Przyjaźni
tel./fax: +48 33 852 17 00
Eurotel: 720 142 119
e-mail: gw.open@atlas.cz
HY-010

Pogoda

SOBOTA – Pogodnie, po południu wzrost zachmurzenia, możliwe przelotne burze i deszcz. Temperatura w dzień 18 – 22 st. C, (w wys. 1000 m ok. 15 st. C), nocą 8 – 4 st. C.

NIEDZIELA – Zachmurzenie duże, z deszczem, możliwe burze. Temperatura w dzień 13 – 17 st. C, nocą od 9 – 4 st. C.

PONIEDZIAŁEK – Pogoda bez zmian. Temperatura w dzień 11 – 15 st. C, nocą od 8 – 4 st. C.

ZAOLZIAŃSKI AKCENT KATYŃSKIEJ UROCZYSTOŚCI W ŻORACH

Zginęli na nieludzkiej ziemi

ŻORY/ZAOLZIE (kor) – Na uroczystości zorganizowanej w środę w Żorach (woj. śląskie) w ramach obchodów przypadającego 13 kwietnia Światowego Dnia Pamięci Ofiar Katynia nie zabrakło akcentów zaolziańskich. Wzięli w niej udział m.in. przedstawiciele Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w RC – **Stanisława Ryłko** i jego prezes **Józef Pilich** z rodzinami – potomkowie polskiego policjanta **Józefa Pilicha**, zamordowanego w 1940 r. w Twerze. Jego imię zostało w przeddzień uroczystości zamieszczone na pomniku upamiętniającym związanych z Żorami policjantów i oficerów rezerwy Wojska Polskiego, pomordowanych na Wschodzie.

Starszy przodownik Józef Pilich pochodził z Pierśćca. W latach 1928-31 był komendantem posterunku policji woj. śląskiego w Żorach, następnie był komendantem w Pszczynie i Mikołowie. Ostatnim posterunkiem Jego służby był komisariat we Frysztacie, gdzie był komendantem powiatowym policji śledczej. We wrześniu 1939 r. J. Pilich udał się z pochodzącą z Jabłonkowa żoną i dziećmi na wschód. Z rodziną, która powróciła do Jabłonkowa, pożegnał się w Czortkowie, by z innymi policjantami przedostać się do Rumunii. Schwytany przez żołnierzy sowieckich trafił do obozu jenieckiego w Ostaszkowie. Zamordowano Go w Twerze. Jego ciało spoczywa we wspólnej mogile w Miednoje.

Podczas apelu poległych pod żorskim pomnikiem syn J. Pilicha, Józef, wspólnie z 2 członkami tamtejszej Rodziny Katyńskiej umieścili w cokole pomnika trzy metalowe gilzy z ziemią z miejsc kaźni w Charkowie, Katyniu i Miednoje.

– *Pozbawiono Ich życia, pozbawiono pamięci, czci. I miało tak zostać na zawsze* – powiedział w krótkim przemówieniu J. Pilich. – *Pochowano Ich w nieludzkiej ziemi. Ale ta ziemia wydała swój straszliwy plon. Dzięki Ich dzieciom i wnukom ta pamięć powraca. I są tu oto między nami. To proste słowo – dziękuję – to wyraz naszego szacunku dla Was, którzy kochaliście tę ziemię i zapłaciliście za nią najwyższą cenę.*

ISSN 1212-4222

U rodaków

■ Rekordowy wynik przyniosła piąta akcja honorowego krwiodawstwa z udziałem maturzystów. W ostatnim dniu marca na cieszyńskim rynku stawiło się 281 osób z 11 szkół ponadgimnazjalnych z Cieszyna, Ustronia, Skoczowa i Wisły. Zdawali oni „egzamin dojrzałości z życia", jak głosi hasło akcji zainicjowanej przed pięciu laty przez Szkołę Organizacji i Zarządzania na Małej Łące w Cieszynie.

■ Mieszkańcy ziemi cieszyńskiej żegnali zmarłego papieża Jana Pawła II przez cały miniony tydzień. Kościoły wypełniały tłumy wiernych, wiele osób pojechało też do Rzymu, by po raz ostatni pokłonić się papieżowi –Polakowi.

■ W maju na wzgórzu Kaplicówka w Skoczowie stanie prawie 3-metrowej wysokości obelisk autorstwa rzeźbiarza Jana Hermy i architekta Ludwika Heroka. W ten sposób skoczowianie uczczą 10 rocznicę historycznej wizyty Jana Pawła II w miasteczku nad Wisłą.

■ Pielęgniarki z cieszyńskiego regionu zaczęły intensywnie uczyć się języków obcych. Czy oznacza to, że wkrótce możemy oczekiwać wielkiej emigracji średniego personelu medycznego w poszukiwaniu chleba? Szefowa Beskidzkiej Izby Pielęgniarek i Położnych twierdzi, że nie ma takiego ryzyka, mało kto jednak daje wiarę jej zapewnieniom.

■ W ubiegłym miesiącu Państwowa Inspekcja Sanitarna w Cieszynie wydała decyzję o zakazie spożywania wody z powierzchniowego ujęcia na rzece Piotrówce w Zebrzydowicach. Podczas rutynowej kontroli, przeprowadzonej w zebrzydowickiej szkole, w wodzie wykryto bakterie, które mogły spowodować niemałe problemy z układem pokarmowym.

■ Będący zawsze bliscy sercu papieża Jana Pawła II górale w ub. tygodniu żegnali Ojca Świętego modlitwą i góralską muzyką. W czwartek odbyło się nabożeństwo w drewnianym kościółku na istebniańskiej Stecówce. Byli m.in. kapela Wałasi ze Zbyszkiem Wałachem, Łukasz i Edyta Golcowie, Józef Skrzek, którzy po mszy św. muzykowali swojemu ukochanemu Papieżowi. W czwartek na specjalnej mszy połączonej z koncertem żegnali Ojca Świętego również górale ze Szczyrku. 6 kapel góralskich z Żywca, Szczyrku, Bielska i Łodygowic zagrało także o godz. 23 w bielskiej katedrze św. Mikołaja. Wieczorem ulicami Bielska w marszu młodych przeszło kilka tysięcy osób, które spędziły noc. W katedrze św. Mikołaja odbyło się całonocne czuwanie.

■ Tworzący od dwóch lat „ZPiT Buczyna"uczniowieIIiVklasySzkoły Podstawowej w Buczkowicach wydali pierwszą własną płytę pt. „Gronicku Beskidzie". Jest na niej 15 najbardziej znanych góralskich piosenek, m.in. „Sarna", „Górol ci jo, górolicek" czy „Szewc".

■ Uczestnikiem nadchodzącego konklawe jest m. in. kardynał Polycarp Pengo z Tanzanii, który sześciokrotnie odwiedził parafię św. Michała Archanioła w Leśnej na Żywiecczyźnie. Pengo był w Polsce 3 razy jako biskup i 3 już jako kardynał. Odprawiał msze w tutejszym kościele, głosił kazania, a nawet udzielał błogosławieństw w języku suahili. Jak na razie to jedyny kardynał w historii, który odwiedził parafię w Leśnej. Kard. Pengo trafił do Polski dzięki ks. Andrzejowi Urbańskiemu – pochodzącemu z Leśnej generałowi Zgromadzenia Księży Salwatorianów. Obaj duchowni poznali się, gdy ks. Urbański był misjonarzem w Tanzanii.

Opr. (man)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

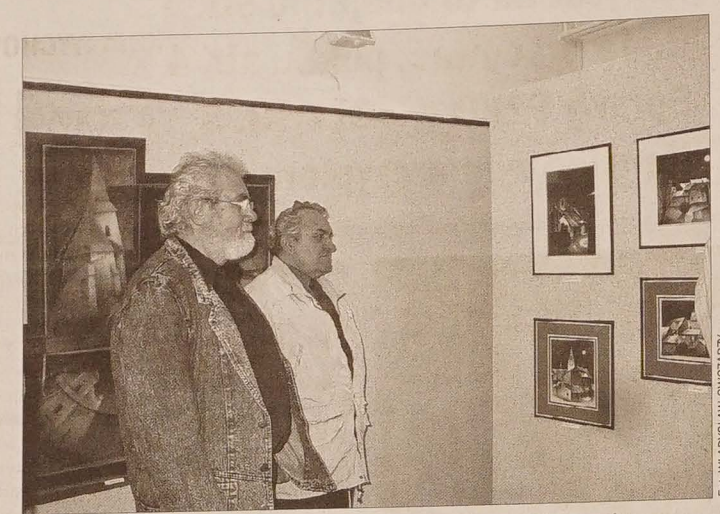

Fot. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Autor (z lewej) chętnie dyskutował z uczestnikami wernisażu o swoich pracach.

Wystawa Waltera Taszka

KARWINA (o) – W foyer Powiatowego Archiwum Państwowego w Karwinie przedstawił swoją twórczość długoletni członek polskich organizacji twórczych – SLA, SAP, a obecnie Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków w RC – **Walter Taszek**. Czwartkowy wernisaż zgromadził spore grono gości. Autor prezentuje rzeźby, obrazy i grafiki związane z Karwiną.

Życiową i twórczą drogę autora przedstawiła dyrektorka Archiwum, **Irena Hajzlerowa**. Podkreśliła, że prawie wszystkie inicjatywy artystyczne Waltera Taszka poświęcone są regionowi. Na początku swej kariery związany był z grupą „Parazol" (wtedy plastycy deklarowali prezentowanie swoich prac na rynku chociażby pod parasolem). Idea zrealizowana została później, kiedy stojąc na czele grupy karwińskich plastyków przygotowywali plenery, a ich wyniki pokazywali wokół frysztackiej fontanny, wychodząc naprzeciw widza i wzbudzając zaciekawienie nawet przypadkowych przechodniów. Opowiedziała też o zmaganiach artysty rzeźbiarza przy realizacji największego jego przedsięwzięcia, jakim było tworzenie bardzo dużych rzeźb dla kącika dziecięcego we frysztackim parku im. B. Němcowej, przedstawiających słowiańskich bogów, żywioły i in. Wspomniała o stonawskim, dużo skromniejszym kąciku dla dzieci, którego ideę tworzyły postacie wokół Małej Syrenki Ariel.

Wystawa twórczości Waltera Taszka w karwińskim Archiwum Powiatowym czynna jest w godzinach otwarcia do 15 czerwca.

KONKURS NA PLAKAT FESTIWALU PZKO

Laureatką Natalia Sikora

CZ. CIESZYN (kor) – Uczennica trzynieckiej 2. PSP **Natalia Sikora** zwyciężyła w ogłoszonym dla uczniów polskich podstawówek konkursie na plakat Festiwalu PZKO 2005, który odbędzie się 28 maja br. w Trzyńcu. 4-osobowe jury, w którego skład weszli m.in. plastycy **Władysław Szpyrc** i **Władysław Kubień**, oceniło ponadto nagrodą prace czworga innych młodych autorów: **Marcina Bielińskiego**, **Agaty Hladík**, **Beaty Wojnar** (wszyscy z PSP w Cz. Cieszynie) oraz **Danieli Bromek** (2. PSP Trzyniec).

Jurorzy obejrzeli łącznie 68 prac konkursowych. Do oficjalnej prezentacji w ramach festiwalowej wyst... zakwalifikowali 50 wyróżniających się projektów. Cała wymieniona g... ka otrzyma nagrody podczas Festi... lu. Zwycięski projekt N. Sikory b... nie tylko na festiwalowe afisze, a także na bilety.

III konkurs recytacji

Dokończenie ze str. 1

Wybrano ich w eliminacjach obw... dowych w Jabłonkowie, Karwi... Trzyńcu i Cz. Cieszynie spośród ... startujących z 17 zaolziańskich szk... Wczoraj przed dwiema komisj... fachowców – aktorów scen zaolzańskich – wystąpiło 37 uczniów.

Recytatorzy przedstawili się w ka... tegorii I (klasy 1.), kategorii II (2.-... kategorii III (4.-5.). Ich gestykula... intonację, dykcję, piękno polszczy... zny oceniały dwie komisje. Pierwsz... w składzie **Pawełka Niedoba**, **Kub... Tomoszek** i **Karol Suszka** jako prz... wodniczący oraz druga w składzie ... **Ryszard Pochroń**, **Janusz Karczm... ski** i **Bogdan Kokotek** jako przewo... niczący.

– *Było parę osób, które naprawd... pięknie mówiły, na poziomie prawie... profesjonalnym* – powiedział Rysz... Pochroń. – *Ten konkurs uważam ... najbardziej wyrównany i to na wy... kim poziomie* – dodał Bogdan Kok... tek.

W kategorii I najlepiej recytowali ... **Marek Svobodnik** z Bystrzycy, K... **Garcia N'Dua** z Karwiny Frysz... **Marek Chasák** z Nawsia. Wyróżn... nie zdobyła **Kasia Stonawska** z ... Cieszyna.

W kategorii II uznanie jury zdo... li: **Vojtěch Pazdera** z Bukowca, K... **ta Siwek** z Karwiny i **Sebastian N'D... z Karwiny. Wyróżnienie przyzna... **Henrykowi Molinowi** z Cz. Cieszy...

W kategorii III nagrodzone zost... **Krystyna Pękała** ze Stonawy, Nat... **Kotoska** z Trzyńca I, **Andrzej Mol... Cz. Cieszyna. Wyróżnienie otrzym... **Katarzyna Brzóska** z Cz. Cieszyn...

Miliony na remonty

HAWIERZÓW (wak) – Dodatkowe 30 mln koron musi miasto wyłożyć na niezaplanowane w tym roku remonty budynków komunalnych. Okazało się, że domy przy ul. Karwińskiej i Jaselskiej są w bardzo złym stanie i wymagają natychmiastowej interwencji statyka i ekipy remontowej.

W tym roku na planowane zabiegi remontowo-modernizacyjne substancji mieszkaniowej miasto przeznaczyło 90 mln koron. Najwięcej, bo 70 mln koron, kosztować będzie remont kapitalny 11-piętrowego budynku przy ul. Vrchlickiego.

Przez Pioseczną wolniej

PIOSECZNA (kor) – Z dniem 1 maja na ok. 150-metrowym odcinku głównej drogi prowadzącej przez centrum wsi zacznie obowiązywać dla wszystkich pojazdów ograniczenie szybkości do 40 km na godz. oraz zakaz wyprzedzania. Po tym, jak frydecko-mistecka policja drogowa nie zezwoliła władzom Piosecznej na położenie na drodze w centrum wsi progów poprzecznych, samorząd postanowił przynajmniej w ten sposób zadbać o bezpieczeństwo mieszkańców. Zwłaszcza dzieci.

Gmina sfinansuje też „umieszczenie" na jezdni optycznej, psychologicznej „bariery", czyli pasów sprawiających wrażenie rzeczywistej przeszkody. Malowanie pasów zaplanowano na dziś w godz. 10-16. W tym czasie więc droga będzie przejezdna wyłącznie dla autobusów komunikacji podmiejskiej.

Dzień otwarty w »Podlesiu«

TRZYNIEC (s) – Po blisko dwu latach kierownictwo trzynieckiego Szpitala „Podlesie" we wtorek 19 bm. urządza kolejny „dzień otwarty". W dniu tym w godz. 15-17 zainteresowane osoby będą mogły nieodpłatnie odwiedzić niektórych specjalistów celem skonsultowania swego stanu zdrowia.

Niezależnie od tego w tym czasie czynne będą stanowiska, gdzie prowadzić się będzie pomiary wzrostu, masy ciała, ilości podskórnego tłuszczu, a także badania spirometryczne i EKG.

Jak nas poinformowała rzecznik „Podlesia", do dyspozycji gości „dnia otwartego" stanie wielu fachowców. Dietetycy poinformują o wpływie żywienia na występowanie miażdżycy i innych schorzeń. Specjaliści w zakresie chorób naczyń krwionośnych pomogą rozpoznać objawy arteriosklerozy kończyn dolnych czy chorób naczyń kończyn górnych. Urolog poradzi mężczyznom mającym kłopot z przerostem prostaty, a także paniom, które cierpią na niekontrolowany wypływ moczu. Fachowiec od rehabilitacji przedstawi nowe metody stosowane w tej dziedzinie medycyny. W poradni ultrasonograficznej można będzie sobie zbadać drożność tętnic szyjnych. Alergolog poradzi, jak żyć w zgodzie z alergenami. Stopień zatrucia organizmu substancjami zawartymi w dymie nikotynowym zbada palaczom i poradzi im, jak skutecznie zwalczyć nałóg palenia papierosów, pracownik poradni antynikotynowej. Natomiast wszystkich tych, których boli głowa, mają zawroty i zaburzenia snu lub kołatanie serca zachęca do odwiedzenia swego gabinetu neurolog. W gabinecie tym można sobie też zrobić dwa rodzaje specjalistycznych badań – EEG i EMG.

Z początkiem kwietnia Szpital „Podlesie" przekształcił się ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną, którą zarządza prezydium na czele z prezesem **Markiem Potyszem**. Obecnie Szpital „Podlesie" rozporządza siecią szpitali spółki „Euromednet".

Woda dla Nowosad...

NYDEK (man) – Mieszkańcy w... położonej osady Nowosada nie ... się już zmagali z niedostatkiem w... W czasie letniej posuchy w ich ... niach niejednokrotnie zabrakło w... dlatego dowożono im ją w cystern... Władze gminy wystąpiły o dotac... urzędu wojewódzkiego na przeb... nie wodociągu do tej osady. Przed... wzięcie, które pochłonie ok. 1,4 ... Kc, ma zostać zrealizowane do ko... bieżącego roku.

Ciekawostki

Spadł meteor

Meteor, opisywany przez świadków w wielu miejscowościach Walencji i Katalonii jako „wielka kula ognia", pojawił się na niebie nad ranem w południowej Hiszpanii. Informacji na temat ciała niebieskiego udzielali także kierowcy jadący autostradą łączącą Francję z Hiszpanią. Świadkowie dodawali, że „ognista kula", zanim rozbiła się na drobne kawałki, kierowała się na wschód. Otrzymaliśmy wiele telefonów od świadków zjawiska, z początku uważając je za przelot asteroidy. Ale widząc jego rozmiar, wiedzieliśmy, że chodzi o meteor – mówił rzecznik stowarzyszenia astronomów w Sabadell (Katalonia). Według obserwatorium astronomicznego przy uniwersytecie w Walencji, meteor wszedł do ziemskiej atmosfery z prędkością 10 tys. kilometrów na godz. Meteor to ciało stałe o masie od ułamka grama do kilkuset tysięcy kilogramów, poruszające się w przestrzeni międzyplanetarnej, żarzące się w atmosferze ziemskiej wskutek tarcia i sprawiające wrażenie spadającej gwiazdy.

W pociągach bez smrodu

Od poniedziałku w Białoruskich Kolejach Żelaznych obowiązuje segregacja płciowa. Kobiety i mężczyźni będą podróżować w oddzielnych przedziałach. Dziennik „Wremja Nowostiej" informuje, że nowa usługa została wprowadzona na prośbę pań, które skarżyły się śmierdzące skarpetki, zapach cebuli, poalkoholowy chuch i inne uciążliwości związane z jazdą w męskim towarzystwie. Na razie nowe rozwiązanie obowiązuje tylko w pociągach pospiesznych na trasie Mińsk – Moskwa – Mińsk. Jeśli eksperyment okaże się udany, nowy przepis będzie stosowany także na innych trasach. Białoruskie Koleje Żelazne obawiają się jednak, że wprowadzenie tego przywileju dla pań może odbić się na wynikach finansowych przedsiębiorstwa, gdyż 86% pasażerów stanowią mężczyźni.

Odrodzenie Hunów?

Samozwańczy potomkowie Hunów, koczowniczego ludu, który w V wieku siał postrach w Europie, nie zostaną uznani za mniejszość narodową na Węgrzech. Hunom nie udało się przekonać komisji parlamentarnej do swoich racji. Komisja ds. praw człowieka, mniejszości narodowych i wyznań nie poparła wniosku podpisanego przez 2.300 osób, który ma być rozpatrywany przez parlament za dwa tygodnie. Posłowie oparli się na opinii Węgierskiej Akademii Nauk, że „członkowie grupy nazywającej się Węgierscy Hunowie nie mogą być uznani za mniejszość narodową czy etniczną, a ich prośba nie ma podstaw". Wywodzący się z Azji Środkowej Hunowie założyli w Panonii, na terenie obecn... Węgier, państwo i pod wodzą ... zwanego Bicz Boży, w V wieku ... rzucili zwierzchnictwo okolicz... ludom germańskim, docierając ... bram Rzymu. Po śmierci Atylli p... stwo Hunów rozpadło się. Nie... uważano, że Hunowie byli prz... mi Węgrów, co znalazło odzwier... dlenie np. w angielskiej nazwie ... państwa – Hungary. Obecnie ... zarzucono tę koncepcję i hist... twierdzą, że nie ma dowodu n... kikolwiek związek między Hun... i ugrofińskimi Madziarami, p... kami Węgrów, przybyłymi do ... nii czterysta lat później spod ... Imre Josua Novak, nauczyciel ... zorganizował grupę rzekomych ... nów i złożył wniosek w parlam... nie przyjmuje do wiadomości ... wych ekspertyz. Według nich ... Węgrzech żyje kilka tysięcy H... a język węgierski jest dialektem ... skiego.

PROFESORZY ANNA DĄBROWSKA I JAN MIODEK W OSTRAWIE

Polszczyzna w praktyce

OSTRAWA (mro) – O tym, że język polski to jedno z najważniejszych dóbr narodowych, o które winniśmy się troszczyć, jak o siebie samych, przekonywali słuchaczy wykładów profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, znany językoznawca, **Jan Miodek**, oraz jego doktorantka po fachu, prof. **Anna Dąbrowska**, którzy w ramach programu „Sokrates" Unii Europejskiej od środy do piątku przebywali z wizytą na Uniwersytecie Ostrawskim.

Profesor wygłosił dwa wykłady. Pierwszy dla Towarzystwa Językoznawczego UO, w którym zajmował się wpływami języków obcych na język polski. Drugi przeznaczony był dla studentów, doktorantów oraz dziennikarzy zaolziańskich mediów, a jego motywem wiodącym było odbicie w języku cywilizacyjnych przemian społeczeństwa. Mówił m.in. o popularności przedrostków „Mega", „Super", „Extra", o wpływie techniki komputerowej na słownictwo młodzieży i nie tylko (np. e-biblioteki), o wzroście znaczenia członu odróżniającego na pierwszym miejscu (np. KredytBank – a nie Bank Kredytowy), popularności „euro" (np. euroentuzjasta i ad extremum przykład – nazwa hotelu w Kołobrzegu – „EuroPiast"). Profesor mówił o wpływie reklamy na mowę potoczną i o tym, w jaki sposób slogany wpisują się do katalogu tzw. „uskrzydlonych słów" znanych nam z Biblii, Mitologii czy twórczości Wieszczów. Nie obyło się także bez smutnego konstatowania, iż we współczesnej polszczyźnie coraz mniej spotykamy estetyki w zachowaniach językowych, co oznacza powolną jej wulgaryzację.

Wykłady profesora, naładowane energią i przedstawiane ze swadą, były nie tylko oczekiwane przez studentów, ale wzbudzały żywe reakcje.

– *Profesor zauważył, iż wzrosła liczba studentów ostrawskiej polonistyki* – podkreśliła **Janina Raclavska**, stojąca na czele slawistyki UO. Dodała, że sam Jan Miodek przyznał, iż rozmowa z młodymi zagranicznymi polonistami była dla niego nowym doświadczeniem.

Oprócz wykładów w planie pobytu profesorów (sponsorowanego również przez firmę „For Steel") znalazł się wieczór przy Stoliku Polskim w „Librexie", zwiedzanie Ostrawy, a m.in. najstarszego kościoła św. Wacława oraz obiad wydany przez konsula generalnego RP w Ostrawie **Andrzeja Kaczorowskiego**.

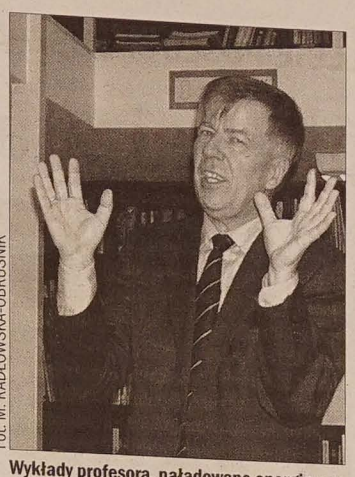

Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Wykłady profesora, naładowane energią, podobały się słuchaczom, którym nieobojętny jest język, którym się posługują.

Prof. Jan Miodek spotkał się w środę z ostrawskimi Polakami przy „Stoliku Polskim".

WSPANIAŁA LEKCJA WYCHOWANIA REGIONALNEGO

Harfa w bibliotece

Kim jest **Ewa Jaślar-Walicka**, wie już dziś większość Zaolziaków, bo w ostatnich latach koncertowała w wielu miejscowościach naszego terenu. Światowej sławy harfistka, skromna, pełna uroku osoba umiejąca cudownie opowiadać o swoim ukochanym instrumencie, o muzyce, o swoich podróżach artystycznych.

W poniedziałek 4 kwietnia przywiozła swoją „grającą szafę" (bądź co bądź 40 kg wagi i prawie 2 metry wysokości) do filii Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka w Cz. Cieszynie, by wraz z dwiema trzynastoletnimi uczennicami, **Martą Sandurską** i **Klarą Wośkowiak** zapoznać z harfą dzieci – uczniów klas V i VI PSP oraz V klasy czeskiej podstawówki w Alejach Masaryka. Było wspaniale, pani Ewa opowiadała i grała, jej uczennice zagrały solo i w duecie (bo była jeszcze druga harfa – mniejsza, irlandzka). Moją uwagę zwrócił jednak fakt nie związany bezpośrednio z muzyką.

Czeskie dzieci to klasa ukierunkowana muzycznie, mająca dwa razy w tygodniu lekcje gry na flecie, ale nie to jest najważniejsze. Te dzieci w większości wypadków nie znają języka polskiego, w domu mówi się po czesku (chociaż nawet któryś z rodziców chodził do polskiej szkoły), na ulicach Cz. Cieszyna zbyt wiele polskiego nie słychać, (bo i „mrówek" ostatnio wyraźnie ubyło), na targu w Cieszynie sprzedawcy mówią „po czesku", tak że czasami trudno dogadać się po polsku..., nie oglądają polskiej telewizji, bo czasy, kiedy „na czechu" nie było na co patrzeć, odeszły w przeszłość, na wszystkich kanałach lecą mniej więcej te same filmy, a nasze dzieciaki, jeśli bawią się z nimi, to przeważnie – niestety – starają się mówić po czesku...

Pani Ewa mówiła piękną polszczyzną, tu i tam starając się dowcipnie tłumaczyć niektóre zwroty na łamany język czeski. A dzieciaki siedziały bez tchu, prawie że z rozdziawionymi buziami wchłaniały jej wykład. I zrozumiały wszystko! Bez tłumaczenia! Nawet pytania starały się zadawać po polsku – prawdopodobnie pierwszy raz w życiu. Tó „Spotkanie z harfą" w bibliotece na pewno utkwi im na długo w pamięci. A pani nauczycielka, która kilkakrotnie przepraszała za błędy w gwarze, którą się posługiwała, postanowiła przekonać rodziców, by wyrobili dzieciom paszporty (bo okazało się, że część wcale nie ma), żeby mogła swoją klasę zabrać na drugi brzeg Olzy na koncert do Rotundy czy Domu Narodowego, zwiedzić z nią stary Cieszyn, pokazać zabytki...

Była to wspaniała lekcja nie tylko muzyki, ale również języka polskiego i wychowania regionalnego.

EWA SIKORA

Z tłumaczem nie tylko o Hrabalu

Dokończenie ze str. 1

Aby m.in. by zaprezentować swoją książkę o Hrabalu – „Gra w życie".

A. Kaczorowski (ur. 1969 w Żyrardowie, podobnie jak tłumacz „Švejka", Paweł Hulka-Laskowski) zainteresował się literaturą czeską pod koniec lat 80., kiedy wpadły mu w ręce drugorzędowe wydania powieści Hrabala i Kundery. O podjęciu studiów na warszawskiej bohemistyce zadecydowała jego wizyta w Pradze, którą odwiedził w 1990 r. Jest autorem przekładów książek Hrabala, Josefa Škvoreckiego i Ivana Bondy'ego oraz autorem wspomnianej już „Gry w życie" i książki szkiców o pisarzach związanych z Pragą – „Praski elementarz". Jak powiedział A. Kaczorowski w Karwinie, to właśnie trzej pisarze, Hrabal, Kundera oraz były prezydent Václav Havel sprawili, że współcześni Polacy patrzą na Czechów inaczej niż ich przodkowie. – *I ta „dobra prasa" dla Czechów trwa, darzymy ich coraz większą sympatią* – mówił gość wieczoru. Zwierzał się też ze swej fascynacji czeską kulturą (w tym i „piwną"), filmem, Pragą, a przede wszystkim Hrabalem. – *Nie uważam go jednak za realistę. Jego książki to taki „czeski sen". To wielki poeta, który potrafił życie swoje i otaczających go ludzi przetworzyć we wspaniałą literaturę* – dodał.

Wczoraj A. Kaczorowski spotkał się też z młodzieżą z karwińskich klas Gimnazjum Polskiego oraz studentami ostrawskiej slawistyki.

TO PAŃSTWO POŚREDNIO ZMUSZAŁO NAS »KOMBINOWAĆ«

Nie jest mi to obojętne!

W czwartkowym nr „GL" podaliśmy, że fakt wstrzymania dotacji na działalność „Głosu Ludu", a zarazem przejściowego zagrożenia jego wydawania wynika z uchybienia, jakiego w rozliczeniu dotacji za 2002 rok dopuścił się ówczesny pełnomocnik Wydawnictwa „Olza", **Wawrzyniec Fójcik**. Żywimy nadzieję, że nasza z nim rozmowa wniesie choć trochę światła w tę skomplikowaną i bynajmniej nie jednoznaczną sprawę.

Na czym polegało owo zarzucane panu uchybienie?

Na tym, że to właśnie ja miałem podpisać owo rozliczenie dotacji. Księgowość „Olzy" i księgowość Kongresu Polaków prowadziły wtedy dwie różne firmy. Każdy z fachowców doradzał i proponował inne rozwiązanie, a ostateczną decyzję oczywiście musiałem podjąć ja. Nie ukrywam, że w administracji dotyczącej wydawania „GL" doszło do pewnych formalnych uchybień i rozumiem, że jako ówczesny prezes Rady Polaków i zarządca Wydawnictwa „Olza" jestem za to obarczany odpowiedzialnością. Jednak nie ulega wątpliwości, że dotacja państwowa na wydawanie „GL" była zawsze wykorzystana w pełni na przeznaczony cel. To zresztą potwierdzają wyniki wszystkich badań, kontroli i audytów, które sprawdzały realizację tego projektu.

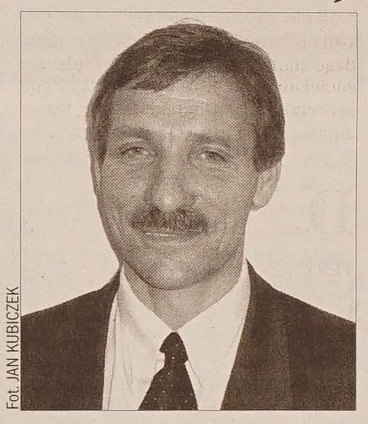

Fot. JAN KUBICZEK

Podobny błąd popełnił pana poprzednik w rozliczeniu za 1999 rok, co też niemalże położyło „Głos Ludu". Pan był wtedy prezesem Rady Polaków, wiedział więc pan o tym. Czy to nie było dostateczną przestrogą?

Finansowanie wydawania „GL" zawsze było „twardym orzechem do zgryzienia". Na to powinna być przygotowana każda nowo wybrana Rada Kongresu Polaków. Największe problemy z reguły bywają na początku roku, ponieważ przyznana i umową gwarantowana dotacja zawsze trafia na konto KP ze znacznym opóźnieniem. Często dopiero w marcu czy jeszcze później, a nikogo w Pradze nie interesuje, że „GL" nie jest kwartalnikiem i że jego produkcję trzeba opłacać zaraz po Nowym Roku. Na okres przejściowy nie można było zaoszczędzić środków z roku poprzedniego. Te musiały być wykorzystane do 31 grudnia. W odwrotnym wypadku zażądano by od nas ich zwrotu do kasy państwowej. Pośrednio państwo zmuszało nas więc w pewnym sensie „kombinować". Czasami nam w tym „kombinowaniu" w dobrej intencji, ale na nasze ryzyko, doradzali urzędnicy państwowi, którzy jednak nigdy pod propozycjami, jak wybrnąć z tej „pułapki", się nie podpisywali... Niektóre uchybienia powstawały więc na skutek takiej właśnie presji. Po prostu „GL" musiał trafiać do czytelnika regularnie i bez względu na przeszkody, z którymi borykał się wydawca i jego przedstawiciele.

Jak pan osobiście zaangażował się w sprawę jak najszybszego przywrócenia dotacji na „Głos Ludu"? Czy starał się pan może wykorzystać kontakty z czasów poselskich?

Oczywiście, że rozwiązanie tego problemu nie jest mi obojętne. Pomagam w negocjacjach z drukarnią, staram się też uświadamiać niektórym posłom, że przyznanie i ewentualne zatrzymanie dotacji na działalność mniejszości narodowych powinno być wynikiem decyzji politycznej, a nie tylko dobrej lub złej woli urzędniczej.

BEATA SCHÖNWALD

Freak Show

FELIETON DARKA JEDZOKA

Tak, wiosna daje kopa

Niby całe jej oddziaływanie na nasz organizm i samopoczucie można wyjaśnić w sposób naukowy: więcej światła, a co za tym idzie – więcej melatoniny – poprawia nam humor; zastrzyk hormonów dodaje wigoru; zapachy ożywiają nasz zmysł powonienia po czymiesięcznym okresie postu, w którym nie mogliśmy raczej liczyć na nic poza wonią wilgoci, błocka i spalin...

Na razie wprawdzie zieleń nie przystąpiła jeszcze do frontalnego ataku, ale Matka Natura powoli wstaje z szarej pościeli i lada moment będzie pogodnie i raźnie. Szczeki piesząt i miauki kotają ciemną nocką pod oknem, w przydomowych ogródkach zaroiło się od przebiśniegów i krokusów. Częścią składową tego zmartwychwstania fauny i flory jest powrót mrówek, których nie widziałem od jakiegoś czasu, gdyż ich populację przerzedziło otwarcie granic związane z wejściem krajów po obu brzegach Olzy do Unii Europejskiej. Kierowany tamtejszą miłością pomogłem jednemu z rodaków przenieść na tabliczkę czekolady osiemnaście flaszek przez przejście graniczne („Wódka" – dodał na usprawiedliwienie – „Spirytusu już nie przenoszem").

Jakże przyjemnie jest teraz wyjść na ulicę i stwierdzić, że z każdym dniem podnosi się przeciętna ilość uśmiechniętych twarzy. Ten kwitnący nastrój, jak zawsze, nie udziela się oczywiście alergikom i tegorocznym maturzystom, którzy z rosnącą grozą obserwują puchnące pąki kasztanów, ale... przecież nie można dogodzić każdemu.

Jest coś w tej wiośnie takiego, że aż chce się czasem żyć i wierzyć w lepsze jutro. Oczywiście to jakże ulotne uczucie pryska przy pierwszym przeglądzie aktualnej prasy, niemniej jednak – o wiele łatwiej oddychać.

Najbardziej doceniam bowiem w wiośnie walory dydaktyczne, jakie nam przynosi – to, co się właśnie dzieje za oknem, potwierdza tylko, że spirala, w której się poruszamy, nigdy się nie zamyka. Każdy koniec, tak jak i każdy początek, ma swój sens; tak czy owak prowadzi do czegoś nowego.

Co roku te narodziny nowego i młodego przekonują mnie coraz bardziej, że hinduiści mieli rację, tworząc pojęcie sansary, koła życia i śmierci.

Co roku coraz bardziej – wbrew utartemu powiedzeniu – nie chce mi się wychodzić na prostą.

Co zobaczył teleskop?

OSTRAWA (mro) – O tym, jak teleskop Hubbla zmienił nasze widzenie wszechświata, można będzie dowiedzieć się i podyskutować w czasie popołudnia zatytułowanego „Wszystkich teleskopów król", które w niedzielę 24 kwietnia o godz. 14.00 rozpocznie się w obserwatorium astronomicznym Wyższej Szkoły Górniczej-Uniwersytetu Technicznego (VŠB-TU) w Ostrawie Porubie.

Program m.in. opowie o tym, co w ciągu 15 lat przelotu kosmicznego przekazywał na Ziemię teleskop, a także po raz pierwszy w Europie przedstawi płytę DVD zrealizowaną przez Europejską Agencję Kosmiczną ESA, która poświęcona jest badaniom kosmosu. W trakcie spotkania organizatorzy zaproponują uczestnikom test wiedzy astronomicznej. 30 osób, które najlepiej nań odpowiedzą, otrzyma płyty na własność.

KS. PRAŁAT MILOSLAW KLISZ OBCHODZIŁ 65-LECIE POSŁUGI DUSZPASTERSKIEJ

Będę pracować, póki mi starczy sił

Szacowny jubileusz 65-lecia posługi kapłańskiej obchodził w ostatnim dniu marca powszechnie znany na Zaolziu (i nie tylko) ksiądz prałat Miloslaw Klisz, **który w lutym skończył 89 lat. Zna i pamięta go doskonale większość wiernych, ponieważ ksiądz prałat przez lata sumiennie i uczciwie spełniał rolę pasterza Chrystusowego w „zaolziańskiej owczarni". Ks. Miloslaw Klisz udzielił „Głosowi Ludu" wywiadu.**

Przemierzył Ksiądz całe Zaolzie, biegle posługuje się obu językami – polskim i czeskim. Gdzie należy więc szukać korzeni Księdza?

Ojciec pochodził spod Bielska. Pracę znalazł jednak w Ostrawie, a w Lutyni Dolnej spotkał moją matkę, z którą ożenił się w 1912 roku. Zamieszkali razem w Ostrawie, za dwa lata urodził się mój starszy brat. Ja przyszedłem na świat w 1916 roku w Lutyni Górnej (dawniej Polska Lutynia), będącej obecnie dzielnicą Orłowej. Później urodziła się jeszcze młodsza siostra. Cała nasza rodzina przeniosła się do Skrzeczonia, gdzie ojciec otworzył własny warsztat stolarski.

Zdecydowana większość kapłanów w okresie dzieciństwa była ministrantami. Czy również Ksiądz służył u ołtarza od dzieciństwa?

Owszem. Brata, a następnie i mnie ojciec zapisał do czeskiej szkoły ludowej. W trzeciej klasie zostałem ministrantem w nowym kościele filialnym w Skrzeczoniu. Od czasu do czasu spóźniałem się na lekcje o jakieś 10 minut. Kierownik ciągnął mnie za włosy na korytarzu, inna nauczycielka za karę kazała mi podczas pierwszej lekcji klęczeć na stopniu. Wikary Mokrysz, którego ojciec był dyrektorem szkoły polskiej podstawowej w Lutyni, namówił ojca, by zapisał mnie do polskiej szkoły, gdzie moja służba przy ołtarzu byłaby odbierana zupełnie inaczej. Brata, który w tym czasie skończył podstawówkę, ojciec zapisał do polskiego gimnazjum w Orłowej, mnie zaś do polskiej szkoły. Naukę w orłowskim gimnazjum rozpocząłem w 1928 roku. Brat miał pójść na studia, ja zaś miałem przejąć po ojcu warsztat. Na prośby wikarego Kurowskiego stało się odwrotnie. Brat Alfred zaczął uczyć się rzemiosła stolarskiego, ja zaś po maturze w 1935 roku poszedłem na studia.

Kiedy młody Miloslaw usłyszał głos „Pójdź za mną"?

Powołanie do kapłaństwa dojrzewało we mnie stopniowo, ostateczną decyzję podjąłem w ósmej klasie gimnazjum. Ponieważ byłem bardzo oczytany i świetnie orientowałem się w sytuacji politycznej w świecie, mój wybór zaskoczył profesora Badurę, z którym często dyskutowaliśmy o wydarzeniach politycznych.

Teologię studiował Ksiądz w Ołomuńcu?

Nie, w położonej w Jesionnikach Widnawie. Po trzech latach studiów, w 1938 roku, kiedy na Zaolzie przyszli Polacy, teolodzy z Widnawy przeszli do Krakowa i tam skończyliśmy czwarty rok. Rok później, kiedy wybuchła wojna, nasz rocznik powrócił z powrotem do Widnawy. 50 teologów od razu powołano do wojska, dlatego kardynał Bertram wyświęcił ich 25 grudnia 1939 roku. Na piątym roku pozostało nas tylko trzech Zaolziaków z polskim obywatelstwem. W lutym 1940 roku gestapowcy aresztowali mojego ojca i osadzili w więzieniu. W tej sytuacji poprosiłem rektora Kirchnera o wcześniejsze wyświęcenie. Święcenia kapłańskie otrzymałem w nietypowym terminie, w niedzielę 31 marca 1940 roku we Wrocławiu z rąk kardynała Bertrama. Ponieważ nie przyjąłem volkslisty, musiałem się liczyć z możliwością, że nie zostanę duszpasterzem, albo zamkną mnie w obozie koncentracyjnym.

Gdzie Ksiądz rozpoczął swoją posługę duszpasterską?

Po wyświęceniu trafiłem do Trzyńca, ale ponieważ księdza Galocza z Wędryni faszyści zamknęli w obozie koncentracyjnym, zająłem jego miejsce. Po trzech miesiącach wróciłem z powrotem do Trzyńca. Po dwóch latach przeniesiono mnie do Bystrzycy, nadal jednak mieszkałem w Trzyńcu. W 1944 roku zostałem administratorem w Dąbrowie. Większość mieszkańców to byli Czesi. Nabożeństwa w języku polskim pozwolono mi odprawiać dopiero w 1948 roku. W Dąbrowie spędziłem sześć lat, a ponieważ mieszkańcy w wierze wzrastali, mile na ten okres czasu wspominam. Mimo iż ówczesne władze starały się wywierać na mnie presje, przy współpracy z ks. prałatem Onderkiem wznowiłem druk polskiego tygodnika religijnego „W obronie prawdy".

To wszystko działo się już w okresie powojennym, kiedy lata okupacji hitlerowskiej zmieniła długa epoka komunizmu...

W 1950 roku złożyłem wniosek o przyznanie mi funkcji proboszcza w Nowym Boguminie. Wtenczas podpadłem już po raz drugi – tym razem komunistom, którzy usiłowali mianować mnie sekretarzem, bądź ewentualnym następcą ks. prałata Onderka. Odmówiłem i dlatego w grudniu 1951 roku znalazłem się w Mimoniu, gdzie zostałem wezwany do nadzwyczajnej służby wojskowej – tzw. PTP. Aż do 1954 roku, gdy organizacja została rozwiązana, pracowałem gdzie było trzeba w różnych regionach Czechosłowacji. W 1954 roku wysłano mnie do miejscowości Zlate Hory, gdzie znajdowało się miejsce pielgrzymkowe Mariahilf. Właśnie w tym czasie zostało zamknięte, ja jednak robiłem wszystko, by pielgrzymi mogli się w nim modlić dalej. Moja inicjatywa rozjuszyła komunistów, którym w dodatku nie podobała się moja działalność. Żadna z gróźb nie poskutkowała, więc w roku 1956 wyrzucono mnie ze Zlatych Hor i za karę przełożono do Wracimowa.

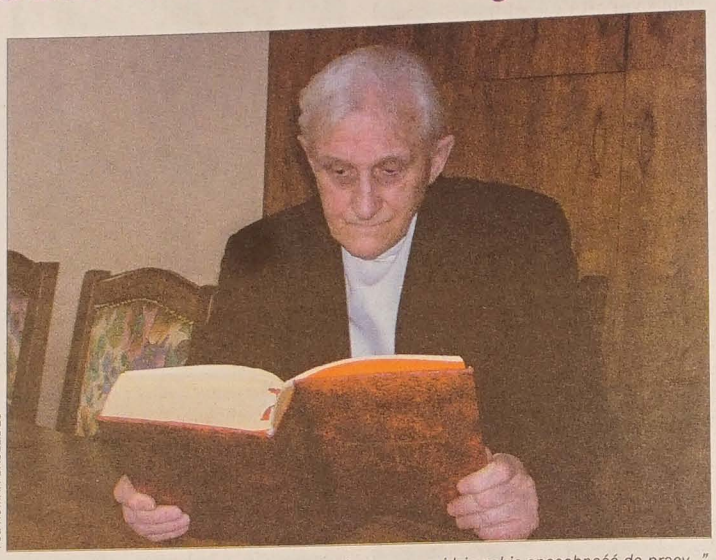

Fot. ROMAN BASELIDES

Ks. prałat Miloslaw Klisz: *„Kto chce pracować, zawsze znajdzie sobie sposobność do pracy..."*

Czy i tam Ksiądz toczył batalię z władzami komunistycznymi?

W pewnym sensie tak. Było mi tam bardzo dobrze, komuniści nadal niechętnie patrzyli na moją działalność. Prałat Onderek zapewniał mnie jednak, że dopóki będzie żył, ja będę mógł tam pozostać. W 1964 roku, kiedy mój przełożony umarł, przełożono mnie do Gnojnika, gdzie pozostałem aż do 1990 roku. Znalazłem tam sobie wielu przyjaciół, z którymi w wolnym czasie grywaliśmy w tenisa stołowego i wędrowali po górach.

Ale w Gnojniku nie nastał kres wędrówki księdza po różnych parafiach...

W Gnojniku nie brakowało mi niczego, niemniej jednak w 1990 roku, kiedy odwiedził mnie pewnego razu wikariusz generalny z Ołomuńca, poprosiłem go o przełożenie. Kolejnych osiem lat spędziłem w Olbrachcicach, w międzyczasie powstała już Diecezja Ostrawsko-Opawska. Ponad rok byłem w Ostrawie Herzmanicach, a od 1999 roku jestem w Karwinie. Nie mogę narzekać, bo wszędzie było mi dobrze.

Od Mostów po Bogumin ks. Miloslawa Klisza wierni znają przede wszystkim jako kaznodzieję, bądź rekolekcjonistę. Kiedy Ksiądz rozpoczął je wygłaszać?

Zaraz po wojnie w Frydku-Mistku został otwarty klasztor redemptorystów. Na wniosek przełożonego Szikory stałem się jednym z rekolekcjonistów i w domu rekolekcyjnym zacząłem wygłaszać nauki rekolekcyjne w języku polskim. Po wojnie razem z księżmi Nowakiem i Bogaczem brałem udział w misjach ludowych, głosząc przez cały tydzień nauki w wielu parafiach. Prowadziłem też duchowe odnowy. Przez te lata obszedłem wszystkie kościoły. Na Śląsku chyba nie ma ambony, z której nie wygłosiłbym kazania.

Czym ponadto zajmował się Ksiądz w czasie swej kapłańskiej posługi?

Po odbywającym się w latach 1962--1965 II Soborze Watykańskim, który przyniósł duże zmiany w liturgii mszy św., potrzeba było kapłanów czuwających nad wprowadzaniem tych zmian w życie. Należało to do obowiązków działającej od 1946 roku Ogólnopaństwowej Komisji Liturgicznej, której zostałem członkiem. Wraz z innymi kapłanami opracowaliśmy tzw. dyrektywy homilietyczne, na podstawie których księża przygotowują się do wygłoszenia homilii (dawniej kazania). Od 1970 do 1990 roku byłem redaktorem naczelnym „Homiletických směrnic". Dzięki temu moje nazwisko stało się znane w całej ówczesnej Czechosłowacji. Od 1990 do 1998 roku byłem redaktorem naczelnym czasopisma „Fermentum", w którym obecnie pojawiają się dyrektywy.

Od kiedy Księdzu przysługują tytuły kanonika i prałata?

W 1977 biskup Vrána nadał mi za m[illegible] ją pracę tytuł kanonika. Kanonik [illegible] pewnym sensie straż przyboczna [illegible] skupa. Moja opinia u towarzyszy p[illegible] tyjnych była niestety bardzo kiep[illegible] dlatego ministrowie na pewno nie [illegible] raziliby zgody na to, żeby nadano [illegible] godność kanonika metropolitarne[illegible] przy kapitule ołomunieckiej. Tak [illegible] zostałem mianowany przynajm[illegible] honorowym kanonikiem metro[illegible] litarnym. W 1991 roku niespod[illegible] wanie otrzymałem dekret z Rzym[illegible] Przez papieża Jana Pawła II zostałem mianowany Prałatem Honorowym [illegible] ca Świętego z prawem używania [illegible] łu monsignore.

Mimo podeszłego wieku Ksiądz nadal pracuje...

Nie jestem już redaktorem, nie pro[illegible] dzę też rekolekcji – ostatnie wygł[illegible] łem kilka lat temu w Czeskim Cies[illegible] nie i Starym Boguminie. Nadal jed[illegible] odprawiam msze święte, głoszę k[illegible] nia, słucham spowiedzi, współpra[illegible] z redaktorem czasopisma parafi[illegible] go „Vox", uczestniczę w spotkan[illegible] wspólnot. Kto chce pracować, zaw[illegible] znajdzie sobie sposobność do pra[illegible] Przeżyłem mnóstwo wzniosłych chw[illegible] ale czasami było mi bardzo ciężko. [illegible] skarżę się jednak na życie. Będę pra[illegible] wać, póki starczy mi sił.

Przed kilkunastoma dniami świat poniósł niepowetowaną stratę. Zm[illegible] papież Jan Paweł II. Jak Ksiądz od[illegible] brał wydarzenia w ostatnich godz[illegible] nach życia oraz po Jego śmierci?

Dopiero po jego śmierci świat zaczy[illegible] oceniać olbrzymie dzieło i osobow[illegible] Jana Pawła II. Po śmierci Jana Pawła [illegible] którego pontyfikat trwał zaledwie [illegible] dni, wybrano – być może dość nie[illegible] dziewanie – Karola Wojtyłę. Był [illegible] wiekiem uczonym i światłym, po[illegible] ci swego poprzednika dla niektór[illegible] kardynałów najbardziej odpowied[illegible] kandydatem na papieża. Jan Paweł [illegible] był naprawdę wybitną osobisto[illegible] odznaczającą się nie tylko wiedzą [illegible] bardzo ciepłym sercem. Stosun[illegible] szybko stał się sierotą, wiedział [illegible] co to jest samotność. Wiedział [illegible] nież, co to jest krzyż, ponieważ [illegible] w życiu wycierpiał. W ostatnich l[illegible] krążyły spekulacje, czy przypadk[illegible] dla schorowanego papieża nie by[illegible] lepiej, gdyby złożył rezygnację [illegible] jednak walczył do samego końca. [illegible] Bóg Go wybrał, Pan Bóg Go też z[illegible] Jan Paweł II przejdzie do historii [illegible] jeden z najwybitniejszych papieży.

ROMAN BASELI[illegible]

Pulvis et umbra sumus – prochem i cieniem jesteśmy

ROZMOWY Z CISZĄ – Partyzanci i niemieccy żołnierze

Cmentarze pokazują dzisiejszym odwiedzającym paradoksalne sytuacje, jakie miały miejsce w czasach drugiej wojny światowej.

Tuż przed zakończeniem wojny gestapo śledziło trójkę młodych partyzantów: **Bolesława Ryłkę**, **Stanisława Rychtera** i **Jana Sikorę**. Niestety, na krótko przed zakończeniem wojny, bo 6 kwietnia 1945 roku wytropiło ich przemykających się wśród gór i lasów na terenie Łomnej Dolnej. Kiedy znaleźli się na otwartej przestrzeni, Niemcy otwarli do nich ogień. Wszyscy zginęli.

Jaką partyzantkę uprawiali, dowiedziałam się od żyjącego jeszcze w Łomnej na Nowinie **Pawła Sikory** – brata Jana. Opowiedział mi o tym, kiedy spotykaliśmy się podczas grzybobrania na Nowinie, gdzie Janek żył. Partyzanci zlecali również Pawłowi pewne zadania, zwłaszcza związane z przekazywaniem informacji osobom, do których akurat nie mogli dotrzeć.

Dwóch z tej trójki partyzantów spoczywa w odrębnych grobach na miejscowym cmentarzu. Natomiast Janek Sikora, jako ewangelik, został pochowany na cmentarzu w Nawsiu.

* * *

Jest grób **Andrzeja Madzi**, również z partyzantki. Jego również gestapo zastrzeliło. Było to 9 listopada 1944 w Radwanowie. Rodzinie kazano pochować go na cmentarzu żydowskim. Dosłownie na pół roku przed końcem wojny.

* * *

Nie sposób nie wspomnieć **Józefa** i **Alojzego Szkanderów**. I tych rozstrzelano 12 września 1944 przed polską szkołą w Łomnej Dolnej. Trzeci ich brat, **Paweł Szkandera**, również został zastrzelony – 26 listopada 1944. Ich grób rodzinny znajduje się powyżej grobu Andrzeja Madzi.

Symboliczny grób

To grób Nieznanego Żołnierza, który znajduje się w środku cmentarza. Do 1994 roku krzyż brzozowy był jego symbolem. Dzięki zabiegom i staraniom pana **Rudolfa Płoszka**, więźnia obozów koncentracyjnych, udało się ów krzyż brzozowy zastąpić krzyżem kamiennym z czeskimi i polskimi napisami. Przypomina potomnym o poległych i zaginionych żołnierzach II wojny światowej.

Żołnierze niemieccy

Powyżej symbolicznego Grobu Nieznanego Żołnierza pochowani są żołnierze niemieccy. Było ich 129. W urzędzie gminnym w Jabłonkowie jest ich spis imienny. Chodziło głównie o zmarłych po odniesionych ranach a leczących się w Sanatorium i w Klasztorze Elżbietanek. Każdy zmarły miał swój drewniany krzyż z [illegible] skiem. Po wojnie groby i krzyże zlikwido[illegible] a cmentarzysko niemieckie przeniesiono w [illegible] miejsce, lecz później i to zostało zniwelowane.

Podobno, według naocznego świadka, [illegible] nym miejscu przypadkowo odkryto zb[illegible] grób ze szczątkami 5 żołnierzy.

W Dniu Święta Zmarłych i w Święta B[illegible] go Narodzenia przez wiele lat przyjeżdż[illegible] miejsce spoczynku niemieckich żołnierzy [illegible] na pani. Podobno była z Bogumina. Zap[illegible] świece, kładła kwiaty lub ustawiała mał[illegible] inkę.

Może matka? Siostra? Żona? Wiadom[illegible] i naszych, tutejszych ludzi, którzy mieli [illegible] sty, służyli w *wehrmachcie*.

Bolesne paradoksy Zaolzian znajdując[illegible] jabłonkowskiej nekropolii. Paradoksy, [illegible] skłaniają do refleksji...

ŁADA KRUL[illegible]

Nowości Płytowe

CHEMICAL BROTHERS »Push The Button« DAFT PUNK »Human After All« (2005)

W ostatnim czasie na rynku ukazały się długo oczekiwane płyty dwóch wykonawców, którzy już dawno stanęli na piedestale. Piedestale muzy

elektronicznej oczywiście, bo nie każdemu musi się podobać pochrząkiwanie syntezatorów.

Pierwsi zabrali głos Chemical Brothers. Długo czekałem na to, aż nowy krążek znajdzie się w moich łapkach, płyta po przesłuchaniu pierwszego singla płyty, którym straszyli już przez jakiś czas na Trójce, cieszyłem się, że w końcu będę mógł kogoś poharatać. Singiel jest bowiem straszny, przynajmniej według mnie. Zacofanie, sięgnęs do połowy lat dziewięćdziesiątych, a może nawet jeszcze gorzej, ponieważ wtedy przecież chemiczne tworzwo przeżywało swoje apogeum, wzbogacając historię rozwoju muzyczznego o nowe dźwięki i agresywne, łamane rytmy perkusji, tworząc do spółki z Fatboy Slimem fundamenty stylu „break beat". Płyta „Surrender" była jedynej kolejną rewolucją, wszystkie utwory nawiązywały do siebie tak, że można było jej słuchać na jeden oddech. Braciszkom udało się też dodać elektronice ducha hipisowskiej ery - proponuję porównać któryś z utworów tego okresu (np. „Let Forever Be" albo „Setting Sun") z genialnie psychodelicznym kawałkiem The Beatles „Tomorrow Never Knows" z płyty „Revolver".

Od razu przeskoczyłem do drugiego utworu... a tu niespodzianka. Słucham płyty drugi, trzeci raz. Nie jest źle, wcale nie jest źle. Są kawałki nawiązujący klasycznym chemicznym brzmieniem („Come Inside", pozytywny „Marvo Ging" z indyjskim instrumentem sitar) są spokojne, eteryczne kompozycje - na przykład delikatna piosnka „Close Your Eyes". Jest utwór „Hold Tight London" - z pulsującym basowym brzmieniem, płaczliwym kobiecym wokalem, organami Hammonda, gitarami na przesterze i rozrywającą gradacją na zakończenie. Chłopcy dobrze się spisali, chociaż na pewno nie jest to żadne wyszukane, ambitne dzieło.

O wiele trudniej sklasyfikować płytę kapeli Daft Punk, która wyrwała się z muzycznego undergroundu kilka lat temu głośną płytą „Discovery". Dopełnieniem płyty był film „Interstella 5555" (stworzony w konwencji japońskiego komiksu manga), który jest właściwie godzinnym pasmem teledysków opowiadających historię z pogranicza sci-fi i fantasy. Kapela skonstruowała oryginalne brzmienie łącząc te najbardziej obskurne klisze muzyki disco lat 70., korzystając z typowych rekwizytów owych czasów, wokoderów i syntezatorów, które połączyli z nowoczesną rytmiką. O ile słuchacze utrzymali świadomość, że to wszystko jest „dla jaj", to mogli się nieźle bawić słuchając tego lekko zboczonego krążka. Pierwszy singiel płyty stał się nawet dyskotekowym przebojem owego lata, co niestety sprofanowało częściowo resztę płyty. Inaczej jest w wypadku nowej produkcji – wątpliwe, że którykolwiek

ze znajdujących się na nim kawałków mógłby się stać letnim przebojem. Daft Punk odciął się od wszystkiego i nagrał album, którego praktycznie nie da się słuchać – za pierwszym razem. Minimalistyczne kompozycje, ludzkie głosy znowu niemiłosiernie rozkwaszone wokoderem, zamiast perkusji syntetyczne pykanie rodem z lat 80. To nie jest płyta dla melomanów delektujących się każdą nutą. Ma jednak swoją atmosferę, gdy ją puścić jako tło do codziennych czynności. Cenię też kapelę za to, że pomimo sukcesu zeszłej płyty i wielkich możliwości finansowych nagrali album „na złość" twardo undergroundowe.

Tym razem nie ma rewolucji ani w jednym, ani w drugim przypadku. Warto jednak poznać te dwie płytki, spotkać ludzi, którzy tworzyli klimat muzyczny lat 90. **DAREK JEDZOK**

Sprawy PZKO w »Głosie Ludu«

Jak dalej?

Fundament czy fasada

Na ostatnim Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków został skrytykowany przez delegatów sposób agitacji przedwyborczej polegający na rozdaniu ulotki rekomendującej zestaw kandydatów do Rady Kongresu oraz jego Komisji Kontrolnej.

Proponowanymi kandydatami byli aktywni działacze PZKO oraz Ruchu Politycznego „Wspólnota" chętni, w wypadku wyboru, do przejęcia funkcji i odpowiedzialności w nowo wybieranej Radzie Kongresu. Celem tej propozycji było umożliwić liczebnie znaczącym organizacjom bezpośredni udział w decyzjach Kongresu dotyczących jednoczenia działań społeczności polskiej. Zaprowadzony dotąd sposób wyboru Rady na podstawie indywidualnych zgłoszeń kandydatów oraz ich prezentacji nie może, według ich zdania, spełnić tych wymagań..

Umowa między ZG PZKO a Radą Kongresu, która miała zapewnić wspólne rozwiązywania podstawowych spraw dotyczących społeczności polskiej, była stosowana sporadycznie. W Radzie Przedstawicieli, w której dominują pełnomocnicy gminni KP, jest pozycja PZKO raczej marginesowa. Pełnomocnik gminny KP, wybierany na sejmiku, bez oparcia o prężnie działający Komitet Gminny Kongresu, nie może być liczącym się partnerem dla miejscowego samorządu. Natomiast Miejscowe Koło PZKO jest w gminie uznawanym partnerem. W czasie wyborów samorządowych są miejscowe interesy polskie wspomagane działalnością ruchu politycznego „Wspólnota", który sam, jako ruch polski wprowadził najwięcej Polaków do samorządów gminnych.

Jak wynika z doświadczenia, miejscowe koło jest podstawą dla działań na styku ze społeczeństwem większościowym. Jego działalność w terenie na co dzień jest fundamentem zachowania naszej polskiej tożsamości. Dlatego postulat, by polskie sprawy w gminach były załatwiane przez uprawnione osoby zarządów miejscowych kół PZKO oraz by nie została rozbita struktura PZKO jako samoistnego Związku z ZG na czele. Związek powinien zachować nadal dominującą w społeczności pozycję na odcinku kultury i oświaty oraz wywierać decydujący wpływ na jego rozwój.

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Chór MK PZKO Sucha Górna

Prezentacja polskiej społeczności w regionie poprzez organizowanie imprez oraz przez działalność społeczną i polityczną wobec władzy, decyduje o naszym wizerunku u społeczeństwa większościowego. Są one piękną fasadą naszych poczynań, zyskując mniejszości polskiej czasem sympatię ogółu i przychylność instytucji państwowych.

Czy i w jakim stopniu rzutuje owa prezentacja na stan polskiej świadomości Zaolzian, jest niepewne. Sądząc po zmniejszającej się liczbie osób deklarujących polską narodowość w spisach ludności, jest jej dotychczasowy wpływ niewystarczający. Dla poprawy sytuacji należałoby pomyśleć o lepszych sposobach koordynacji naszych działań, tak lokalnych, jak regionalnych. Nie powinniśmy podwajać działań tam, gdzie mogą się okazać konkurencyjnymi, ale wysiłki powinny być połączone tam, gdzie potrzebna jest większa siła przebicia.

W związku z opracowaniem programów działania w nowej kadencji tak Kongresu, jak PZKO nasuwa się szereg możliwości usprawnienia wzajemnego współdziałania. Wymagałyby one jednak pewnych zmian w teraźniejszych statutach obu polskich organizacji. Warto o tym poważnie podyskutować. Nie powinniśmy bowiem zaprzepaścić żadnej nadarzającej się okazji do nieformalnego zjednoczenia polskiego na Zaolziu.

Na pytanie postawione w nagłówku powinniśmy wobec powyższego odpowiedzieć, że **należy dbać o obie sprawy – tak o fasadę, jak o fundamenty**. Nawet najpiękniejsza fasada nie uratuje budowli o wykruszonych fundamentach.

O dyskusję na poruszony temat prosi ZYGMUNT STOPA, prezes ZG PZKO

Śpiewactwo zaolziańskie przed ważną decyzją

W piątek 6 maja w auli czeskocieszyńskiego gimnazjum o godz. 16 odbędzie się Walne Zgromadzenie Delegatów Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego PZKO, które jest powojennym kontynuatorem działalności Związku Polskich Chórów w Czechosłowacji, założonego w r. 1927 przy największej i najaktywniejszej przedwojennej polskiej organizacji zaolziańskiej - Macierzy Szkolnej. ZŚM obejmuje swoją działalnością wszystkie zespoły śpiewacze, które wyraziły chęć zostania członkiem Zrzeszenia. Walne Zgromadzenie Delegatów dokona oceny działalności ZŚM za ostatnią 4-letnią kadencję (ostatnie WZD odbyło się 11. 3. 2001), wybierze nowy zarząd Zrzeszenia i wytyczy plan działania na najbliższe lata.

W roku 1991 Zrzeszenie stało się pierwszym Oddziałem Zagranicznym Polskiego Związku Chórów i Orkiestr (PZChiO), a także Oddziałem Polskim (nr 8) Unii Czeskich Zespołów Chóralnych (Unie českých pěveckých sborů - UČS).

Nowa struktura organizacyjna znalazła odbicie głównie w udziale zespołów zaolziańskich w Święcie Śląskiej Pieśni Chóralnej „Trójok Śląski", które od r. 1993 odbywa się każdego roku na przemian w Polsce (Katowice, Bielsko-Biała) i Republice Czeskiej (Karwina, Ostrawa, Opawa), w Świętach Pieśni „Gaude Cantem - Cieszę się Pieśnią" w Bielsku-Białej, Ogólnopolskich Festiwalach Pieśni Chóralnej i Konkursach a Capella Chórów Szkolnych i Młodzieży PZChiO w Bydgoszczy, Festiwalach Chórów Śląskich w Ustroniu i innych.

Osiągają też chóry zaolziańskie sukcesy na prestiżowych konkursach w RC (Jihlawa, Praga, Brno, Pardubice, Ołomuniec), zdobywają cenne laury prezentując swój dorobek również za granicą (Anglia, Austria, Włochy, Belgia, Francja, Holandia, Finlandia, Rosja, Litwa, Łotwa).

Pomimo palących problemów (rosnąca średnia wieku chórów, dotkliwy brak rodzimej kadry dyrygenckiej, niedostateczne finansowanie – szczególnie w ostatnich latach), zespoły śpiewacze należą do najaktywniejszych na Zaolziu i również pod względem liczby chórzystów stanowią najmocniejszą grupę w amatorskim ruchu artystycznym.

Według aktualnych danych statystycznych, w Zrzeszeniu działa 27 zespołów śpiewaczych: 20 chórów mieszanych, 4 chóry męskie i 3 chóry żeńskie z 748 śpiewakami. Organizacyjnie 19 chórów rozwija swoją działalność pod patronatem miejscowych Kół PZKO (490 śpiewaków), 5 chórów pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica" (129), 2 chóry tworzą samodzielne stowarzyszenia śpiewacze (81), 1 chór działa przy domu kultury (48). Przeciętna wieku w poszczególnych chórach waha się w granicach 16-72 lat i wynosi 51,4 lat. Chórów młodzieżowych z przeciętną wieku 20,8 lat jest 5, chóry dorosłe z przeciętną wieku 35-70 lat są 22 – wynosi ona 58,4 lat).

Walne Zgromadzenie Delegatów ZŚM wytyczy plan działania na dalszą kadencję (jest propozycja, żeby trwała maksymalnie 2 lata). Na styczniowym zebraniu zarządu Zrzeszenia padła propozycja usamodzielnienia się ZŚM. Uzyskanie osobowości prawnej rokuje Zrzeszeniu lepsze szanse pozyskania na jego działalność organizacyjną (np. organizowanie przeglądów, zawodów śpiewaczych) i merytoryczno-metodyczną (organizowanie kursów dyrygenckich, zabezpieczanie odpowiedniego repertuaru, popularyzacja zespołów w Internecie itp.) korzystniejszych funduszy z różnych projektów, ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", darów sponsorskich itp.

Usamodzielnienia się ZŚM nie można jednak przeprowadzić bez zgody przede wszystkim chórów działających pod opieką miejscowych kół PZKO. Powojenna związkowa działalność zjednoczeniowa polskiego śpiewactwa zaolziańskiego w ramach ZŚM PZKO ma na Zaolziu bogatą i chlubną tradycję i może się poszczycić znamiennymi osiągnięciami. Chóry PZKO-wskie w Zrzeszeniu stanowią dotąd zdecydowaną większość (19 chórów, tj. 70% z ogólnej liczby 27 i z 490 śpiewakami). Byłoby niepowetowaną stratą bogate tradycje i niezaprzeczalne osiągnięcia śpiewacze oraz zjednoczeniowo-organizacyjne zniweczyć.

Chociaż prezesi i dyrygenci chórów wypowiedzieli się na wspólnym lutowym zebraniu z zarządem ZŚM w większości za usamodzielnieniem się Zrzeszenia, ostateczną decyzję do majowego Walnego Zgromadzenia Delegatów muszą podjąć bezwarunkowo same zarządy chórów wspólnie z chórzystami i za zgodą zarządu patronującego nad danym zespołem miejscowego Koła PZKO. Trzeba wyjaśnić, iż w wypadku prawnego usamodzielnienia się Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego chór związkowy będzie nadal organizacyjnie należał do swojego macierzystego MK PZKO, które zabezpieczać mu będzie warunki do pomyślnego bytowania i rozwijania swej działalności w ramach Koła. Zrzeszeniu Śpiewaczo-Muzycznemu przysługiwać będzie nadal głównie rola jednolitego uchwycenia organizacyjnego polskiego ruchu chóralnego na Zaolziu.

Zarząd Główny PZKO zgodnie z podjętą uchwałą marcową będzie w pełni respektował większościowe stanowisko delegatów majowego Walnego Zgromadzenia Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego w sprawie jego usamodzielnienia się. **JÓZEF WIERZGOŃ**

Głos

Telewizja

SOBOTA 16 KWIETNIA

■ TVP 1

6.30 Moda na (s.) **7.00** Agrolinia (mag.) **8.00** Wiadomości, pogoda **8.15** Rok w ogrodzie (dla działkowiczów) **8.35** Kanał E. Natura 2000 **9.05** Ziarno **9.30** Fantaghiro (s.) **10.00** Córka Czerwonego Wilka (s.) **10.55** Zwierzowiec. Wilcza wataha **11.10** Piotrek zgubił dziadka oko, a Jasiek chce dożyć spokojnej starości (s.) **11.40** Tequila i Bonetti (s.) **12.35** Mieszkać z wyobraźnią **12.50** Matura 2005 **13.00** Wiadomości **13.10** Matura 2005 **13.20** Nietoperze - wyjątkowe ssaki (s. dok.) **13.45** Matura 2005 **13.50** Małe ligi. Łyżwiarstwo szybkie **14.05** Matura 2005 **14.15** Historia domku na prerii (film USA) **15.45** Matura 2005 **16.00** Co tu jest grane? (talk show) **16.25** Moda na sukces (s.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** Studio papieskie **17.30** Plebania (s.) **18.00** Kochamy polskie komedie (teleturniej) **18.30** Sąsiedzi (s.) **19.00** Wieczorynka. Bracia Koala (s. anim.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Pianista (film franc.-pol.-niem.-ang.) **22.45** Sylwetki kardynałów **23.00** Wściekłość (film USA) **0.35** Prawo i bezprawie (s.) **1.15** Morderstwo na szlaku (film USA).

■ TVP 2

6.55 Echa tygodnia **7.25** Spróbujmy razem (pr. public.) **7.50** M jak miłość (s.) **8.40** Mały człowiek. Chodzenie (s. dok.) **9.35** Szansa na sukces (pr. muz.) **10.25** Kręcioła **10.50** Na dobre i na złe (s.) **11.45** Psy zawodowcy (s. dok.) **12.15** Magiczny autobus (s.) **12.40** Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (s.) **13.30** 30 ton! lista, lista przebojów **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy (s.) **15.00** 12 Gala Mody i Bursztynu AMBERIF 2005 **16.00** Święta wojna (s.) **16.30** Tygrysy Europy (s.) **17.30** Linia specjalna. Józef Zych **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **18.55** Pogoda **19.05** Akademia absurdu (pr. rozryw.) **19.58** Panorama flesz **20.05** Mój pierwszy raz (talk show) **20.55** Telepeerele (teleturniej) **21.50** Słowo na niedzielę **22.00** Panorama **22.20** Sport-telegram **22.30** Pogoda **22.40** Telefonistka (film USA) **0.20** Powstały z martwych (film kanad.-amer.).

■ TV KATOWICE

6.55 Przygody koziołka Matołka (s. anim.) **7.05** Tajemnica szyfru Marabuta (s.) **7.15** Przygody koziołka (s. anim.) **7.25** Lippy and Messy **7.30** Kurier **7.40** Prognoza pogody **7.50** Trzymaj formę **8.00** Z życia Kościoła **8.45** Śniadanie u... **9.00** Świat (mag.) **9.45** Przegląd gospodarczy **10.15** Eurinfo **10.35** Stacyjka Przeklęte miejsce (s.) **11.45** Europa w zagrodzie **12.10** Zielonym do góry **12.45** Kowalski i Schmidt (s.) **13.10** Telenowyny **13.35** Lalka. Pamiętnik starego subiekta (s.) **14.50** Rodziny w hołdzie Janowi Pawłowi II **16.40** Torell Basket Liga **17.35** Świat (mag.) **18.00** Aktualności **18.35** Regiony kultury **18.50** Kraina indygo (film franc.) **19.50** Telekurier **20.40** Studio pogoda **20.45** Bilans Trójki **21.45** Aktualności **21.55** Wiadomości sportowe **22.30** Kurier **22.05** Kurier sportowy **22.50** Studio pogoda **22.55** Kurier sportowy **23.15** Pikantne szczegóły (film USA).

■ POLSAT

6.15 Pierwsza miłość (s.) **7.00** Twój lekarz (mag.) **7.20** Wystarczy chcieć (mag.) **7.30** Domowa kawiarenka **8.00** Pokémon (s. anim.) **8.30** Hugo familijny **9.00** Pasjonaci **9.30** Idol Extra **10.15** Samo życie (s.) **13.15** Na zawsze razem (s.) **14.15** Exclusive **14.45** Benny Hill (s.) **15.00** Liga mistrzów śmiechu **15.45** Wydarzenia **16.00** 13. posterunek (s.) **16.40** Maraton kabaretowy **17.10** Fundacja Polsat **18.45** Wydarzenia, sport, pogoda **19.15** Klinika samotnych serc (s.) **20.15** Idol **21.15** Nowokaina (s.) **21.30** Studio Lotto **0.00** Idol wyniki **0.20** Tajna broń (film USA) **02.10** Reebok Hip Hop **3.40** Aquaz Music Zone.

■ TVC 1

5.00 Kolory życia (mag.) **6.00** Świat zwierząt **6.20** Ulica Sezamkowa III (s.) **6.45** Listy od Feliksa (dla dzieci) **7.00** Beniamin Kwiatek (s.) **7.25** Na przełaj (s.) **7.40** Niefortunna czarownica V (s.) **8.05** Czy ktoś widział Kelly (film USA) **9.30** AZ-kwiz Junior (teleturniej) **10.00** Game Page (mag.) **10.20** Pomarańcza (mag.) **10.55** Kalendarium **11.10** Czy mnie zechcecie? (mag.) **11.35** W jaki sposób... (mag.) **12.00** Wiadomości **12.05** Tydzień w regionach **12.35** Auto - Moto - Revue (mag.) **13.00** Moda - Ekstrawagancja - Maniery **13.30** Oczarowanie V (s.) **14.25** Sama na Alasce (film kan.) **16.00** Film o filmie: K-PAX (dok.) **16.20** Życie w małżeństwie (film USA) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości **18.10** Uśmiechy J. Hubacza **18.50** Spostrzeżenia z zagranicy **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **20.00** Program rozrywkowy **21.10** Przyjaciel gangstera (film fr.) **22.40** Wiadomości; Bramki, punkty, sekundy **22.50** Jak upolować mężczyznę, czyli Seks w wielkim mieście V (s.) **23.25** Zagrożenie (film USA) **1.20** Dzieci swojego wieku (film fr.) **3.30** Niesamowity świat rekordów i ciekawostek **3.55** Piękne zguby **4.25** Bananowe rybki.

■ TVC 2

5.00 Cudowna planeta (s. dok.) **5.50** Babilon **6.10** Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.45** Czeskie głowy (s. dok.) **7.50** Panorama **8.30** GEN (s. dok.) **8.45** Film o filmie: Aleksander (dok.) **9.00** Blok kursów językowych **10.00** Mistrzowie czeskiego filmu animowanego II (s. dok.) **10.55** Nasza wieś (mag.) **11.15** Program dla miłośników muzyki dętej **11.50** Pretendent (film br.) **13.25** Spostrzeżenia Karla Kyncla **13.35** Poszukiwania w otchłaniach śladów historii (dok.) **14.30** Japonia dziś (s. dok.) **14.55** Czechy - Słowacja (hokej na lodzie) **17.25** Nazywał się Bagger Vance (film USA) **19.30** Euronews **20.00** Zapraszamy do teatru: Nora **21.30** Znowu ktoś dzwoni: Stella Zázvorkowa **22.25** Jan Hanuš: Trzy portrety z baletu Otello **22.45** Noc z Andělem **0.15** Wielka muzyka nocna I **1.20** Jak upolować mężczyznę... V (s.) **1.50** Wielka muzyka nocna II **4.00** Telewizyjne piosenki **4.30** Groteski Ch. Chaplina.

■ NOVA

5.45 Pokémon (s. anim.) **6.10** Beyblade II (s. anim.) **6.30** Myszy urwisy (s. anim.) **7.00** Dinosaury (s. anim.) **7.25** Cudowny świat Walta Disneya **8.20** Delfin Flip (s.) **9.10** ESO (lista przeb.) **10.25** Czechy poszukują SuperStar II **12.00** Dzwońcie do TV Nova **12.30** Bajka majowa (film czes.) **14.15** SK Slavia Praha - AC Sparta Praha (piłka nożna) **16.35** Derrick (s.) **17.40** Prognoza pogody **17.50** Na odludziu pod lasem (film czes.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Pamiętnik księżniczki (film USA) **22.20** Helikopter w ogniu (film USA) **1.10** Jackie Chan: Pierwsze uderzenie (film USA-HongKong) **3.05** Kolacja **3.40** Bajka majowa (film czes.).

■ PRIMA

8.00 W sprawie dzikiej natury (s. dok.) **8.30** Salon samochodowy **9.05** t-music (pr. muz.) **10.10** W lot po świecie (mag.) **11.00** Sprawy Dicka Francisa (film kan.-irl.) **12.45** Miejsce zbrodni (s.) **14.25** Prawdziwe serce (film USA) **16.10** Rozmaryn i tymianek I (s.) **17.15** Dziewczyna na miotle (film czes.) **18.40** Prima TV **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Pixie i Dixie (s. anim.) **19.55** Ostatni świadek (s.) **20.45** Rozerwane serca (film niem.) **22.30** Goście, goście II: Korytarz czasu (film USA) **0.35** Szybka wygrana **2.10** Nikt nie jest doskonały **3.05** Światowe naj... (s. dok.) **4.00** Ciernie (talk show).

NIEDZIELA 17 KWIETNIA

■ TVP 1

6.50 Studio papieskie. Sylwetki kardynałów **7.00** Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach **7.55** Misiowanki **8.25** Domisie (dla dzieci) **8.50** Co i jak **9.15** Piosenkarnia **9.30** Talent za talent, czyli Zozolowe zabawy **9.55** Cybermysz **10.25** Królestwo Maciusia **10.55** Kuchnia z Okrasą **11.20** Summa zdarzeń według Jacka Żakowskiego **11.55** Między ziemią a niebem (pr. public.)**12.40** Polska z bocznej drogi. Anioły z Puszczy Mariańskiej **13.00** Wiadomości **13.10** Tydzień **13.35** Kochamy polskie komedie **14.05** Małolaty Ninja na wojennej ścieżce (film USA) **15.40** Tajemnice Watykanu. Wybór papieża **16.30** Pociąg do kultury **16.40** DTV J. Fedorowicza (pr. rozryw.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.15** Studio papieskie **17.30** Miasto marzeń. Spotkania **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka Pszczółka Maja (s. anim.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda**20.10** Lepiej być nie może (film USA) **22.30** Studio papieskie. Sylwetki kardynałów **22.45** Lekka jazda Mazurka i Zalewskiego **23.10** Sportowa niedziela **23.30** Serpico (film USA) **1.40** Trafiona zatopiona (film USA).

■ TVP 2

6.45 Słowo na niedzielę **6.50** Bulionerzy (s.) **7.40** M jak (s.) **8.30** Niesforne aniołki (s.) **9.00** Camerata **9.25** Jan Sebastian Bach. IV Koncert Brandenburski G-Dur BWV 1049 **9.45** Animals **10.15** Puszcza niedźwiedzi, wilków i łososi (s. dok.) **11.15** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza. Sydney ze smakiem **11.45** Pollyanna (film USA) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Złotopolscy (s.) **15.05** Szansa na sukces (s.) **16.00** Na dobre i na złe (s.) **17.00** Tygodnik Moralnego Niepokoju **17.30** 7 dni świat **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **18.55** Pogoda **19.05** Najlepszy z najlepszych **19.35** Magazyn olimpijski echa stadionów **19.57** Panorama flesz **20.05** Europa da się lubić (talk show) **21.00** Postscriptum Europa da się lubić **21.05** Egzamin z życia (s.) **22.00** Panorama **22.20** Sport-telegram **22.30** Pogoda **22.38** Pogoda dla alergików **22.40** Duszyczka (teatr) **23.55** Jerzy Grzegorzewski. Skrywana obecność (film dok.) **0.50** Błędne koło (film USA).

■ TV KATOWICE

6.55 Przygody koziołka Matołka (s. anim.) **7.05** Tajemnica szyfru Marabuta (s.) **7.15** Książka dla malucha **7.25** Lippy and Messy **7.30** Kurier **7.40** Prognoza pogody **7.45** Aktualności **8.00** Koncert życzeń **8.45** Schlesien Journal **9.00** Teleplotki **9.45** Skoda Grand Prix MTB **10.35** Córki McLeoda. Miłość mojego życia (s.) **11.45** Władza **12.10** Gwiazdy sportu Aleksander Waleriańczyk **12.45** Z życia Kościoła **13.05** Niedziela w Bytkowie **14.00** Klub globtrotera **14.15** Rodzinny bilet do Europy - podsumowanie **14.35** Telemotorsport **15.00** Polska egzotyczna **15.45** Północ – południe **16.00** Magazyn kulturalny **16.45** Młodzież kontra **17.35** Teleplotki **18.00** Aktualności **18.35** Regiony kultury **18.50** Kraina indygo (s.) **19.45** Muzyka łączy pokolenia. Lista przebojów **20.55** Od niedzieli do niedzieli **21.15** Książka tygodnia **21.40** Prognoza pogody **21.45** Aktualności **21.55** Wiadomości sportowe **22.05** Piłkarska trójka **22.30** Kurier **22.55** Kurier sportowy **23.10** Skoda Grand Prix MTB **23.25** Wielkie napady PRL (s. dok.) **23.50** Nostradamus (film amer.-kanad.)

■ POLSAT

6.15 Pierwsza miłość (s.) **6.55** Jesteśmy **7.25** Domowa kawiarenka **8.00** Yu-gi-oh! **8.15** Pokémon (s. anim.) **8.40** Hugo (s. anim.) **9.10** Klinika samotnych serc (s.) **10.10** Rodzina zastępcza plus. Dieta cud (s.) **11.10** Dobermany nie z tej ziemi (film USA) **13.15** Roksana (film USA) **15.30** Fundacja Polsat **15.45** Wydarzenia **15.55** Pogoda **16.00** Pasjonaci **16.30** Miodowe lata (s.) **17.15** Na zawsze razem (s.) **18.15** Daleko od noszy (s.) **18.45** Wydarzenia **19.05** Sport **19.15** Rodzina zastępcza (s.) **20.15** Pensjonat pod Różą (s.) **21.15** Dziki pojedynek (s.) **21.30** Studio Lotto **22.20** Kuba Wojewódzki **23.20** Nasze dzieci **0.20** Apator Toruń - Polonia Bydgoszcz **02.20** Agent Red (film kanad.-amer.) **4.20** Aquaz Music Zone.

■ TVC 1

5.00 Gram sercem (dok.) **5.40** Świetnie wyglądasz! (mag.) **6.00** Ciekawostki z regionów **6.25** Bajki Andersena **6.35** Jagoda i Kwiatek (s.) **6.40** Bajka **6.55** Śpiewanki **7.05** Čáryfuk II (s.) **7.30** Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) **9.30** AZ-kwiz Junior (teleturniej) **10.00** Wędrująca kamera (mag.) **10.25** Obiektyw (mag.) **11.05** Życie na zamku (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.10** Jak Jaromila spotkało szczęście (bajka) **14.00** Gdzie pieniądze pomagają **14.15** Magazyn chrześcijański **14.30** Magazyn religijny **14.50** GEN (s. dok.) **15.10** Był sobie dom (s.) **16.30** W poszukiwaniu czasu utraconego (s. dok.) **16.50** Adresat TVC (mag.) **17.15** Gdzie się podziała ta stara piosenka **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości **18.10** Podwójne skierowanie II (s.) **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Morderstwo Greenów (film czes.) **21.40** Bez ogródek (pr. publ.) **22.10** Wiadomości, Bramki, punkty, sekundy **22.25** Miejsce zbrodni (s.) **0.00** Omerta III (s.) **0.50** Adresat TVC (mag.) **1.10** Pytania V. Moravca **2.15** Za ścianą **2.45** Program rozrywkowy **4.25** Peter Serge Butko (dok.).

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS **7.10** Koncert z Senatu **7.50** Panorama **8.35** Telewizyjny klub osób niesłyszących (mag.) **9.05** Prokop Diviš (film czes.) **10.25** Para w Brnie (dok.) **11.00** Kamera w podróży (s. dok.) **12.00** Słowo świąteczne Johany Bronkowej **12.05** Szansa nie z tej ziemi (film czes.) **13.40** Portrety (s. dok.) **14.00** Kinobox (mag.) **14.30** Studio sport **16.45** Rallye Nowa Zelandia **17.10** Mansfield Park (film br.) **19.00** Euronews **20.00** Wieczór na temat... Jeden świat **22.15** Kultura.cz (mag.) **22.45** Dograne (mag. sport.) **23.30** Łamanym angielskim (film nowozel.) **1.05** Beach Boys: Live at Knebworth (koncert) **2.20** Gdzie się podziała ta stara piosenka **3.00** Ja tam wrócę (film czes.) **3.20** Ostatni żołnierze **3.50** W lot po świecie.

■ NOVA

5.40 Beyblade II (s.) **6.05** Myszy urwisy (s. anim.) **6.30** Dinosaury (s. anim.) **6.55** Cudowny świat Walta Disneya **7.50** Wyspy światowej (s. dok.) **8.45** Bohaterowie 2. wojny światowej (s. dok.) **9.15** Śladami krwi (film czes.) **11.00** Stefanie VIII (s.) **12.00** Siódemka (prog. dys.) **13.00** Rady ptaka Loskutáka (mag.) **13.45** George prosto z drzewa (film USA) **15.30** Chcemy żyć wśród was (rep.) **15.45** Derrick (s.) **16.50** Prognoza pogody **16.55** Wyspa piratów (film USA-fr.) **19.18** T-Mobile Renta **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Czechy poszukują SuperStar II (pr. roz.) **21.40** Odłamki (mag.) **22.05** Teletele (pr. roz.) **22.40** Czechy poszukują SuperStar II **23.10** 24 godziny III (s.) **0.00** Operacja Skorpion I (film USA) **2.00** Siódemka **3.00** Odłamki **3.20** Dzwońcie do TV Nova **4.20** Dwaj z Queens II (s.).

■ PRIMA

8.00 W lot po świecie (s. dok.) **9.00** Świat 2005 (mag.) **9.35** Ducháček to załatwi (film czes.) **11.05** Niedzielny Receptariusz (mag.) **12.05** Mój przyjaciel Monk II (s.) **13.00** Niedzielna partia (pr. dys.) **13.45** Facet z Acapulco (film fr.) **15.25** Śmierć w raju (film nowozel.) **17.10** Konie Valdeza (film koprod.) **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla (pr. kulinar.) **19.45** Pixie i Dixie (s. anim.) **19.55** Prawo i sprawiedliwość: Mordercze zamiary I (s.) **20.45** Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.) **21.45** Bat 21 (film USA) **23.40** Z archiwum X V (s.) **0.30** Szybka wygrana **2.10** Niedzielna partia **2.55** Niedzielny Receptariusz.

PONIEDZIAŁEK 18 KWIETNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata **8.00** Wiadomości, pogoda **8.15** Cafe serio **8.25** Kawa czy herbata **8.45** Telezakupy **9.05** Pan Andersen opowiada (s.) **9.30** Budzik **10.00** Mały rycerz El Cid (s. anim.) **10.30** Moda na sukces (s.) **10.55** Dr Quinn (s.) **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Rolnictwo na świecie **12.35** Zielony biznes (mag.) **12.45** Plebania (s.) **13.10** Klan (s.) **13.40** Rok w ogrodzie **14.00** Kiosk przy Wspólnej (s.) **14.10** Apetyt na euro **14.20** Karuzela **15.00** Wiadomości **15.10** Auto-Mix **15.35** Moda na sukces (s.) **16.05** Teleexpress **16.25** Studio papieskie **16.30** Transmisja z Watykanu **18.05** Klan (s.) **18.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.10** Wieczorynka (s. anim.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Studio papieskie **21.00** Sensacje XX wieku (s. dok.) **21.50** Rozmowy na czasie **22.20** Tele-nowela **22.40** Wiadomości **22.50** Ojciec Leon zaprasza (talk show) **23.40** Magazyn międzynarodowy **0.05** Po godzinach.

■ TVP 2

6.50 Złotopolscy (s.) **7.10** 10 minut tylko dla siebie **7.20** Plecak pełen przygód (s.) **7.45** Film pod strasznym tytułem **7.55** Kasztaniaki (s.) **8.10** Doktor z alpejskiej wioski (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **10.00** Msza święta z Watykanu **12.00** M jak miłość (s.) **13.00** Panorama **13.11** Pogoda **13.14** Telezakupy **13.30** Polskie drogi (s.) **14.55** Wędrówki przyrodnicze z Davidem Attenborough (s. dok.) **15.30** Musicie się na nowo narodzić **15.50** Panorama **16.10** Na dobre i na złe (s.) **17.05** Przystanek praca **17.15** Konsument (mag.) **17.40** Lubię czytać **17.55** Pogoda **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **18.54** Pogoda **19.05** Tajemnice konklawe **20.00** Panorama flesz **20.05** M jak miłość (s.) **21.00** Kulisy serialu "M jak miłość" **21.05** Kochaj mnie (s.) **21.30** 997 (mag. krym.) **22.00** Panorama **22.20** Biznes **22.25** Sport-telegram **22.34** Pogoda **22.45** 997 (mag. krym.) **23.10** Łzy Czarnobyla **23.45** Kultura **23.55** Z archiwum X (s.).

■ TV KATOWICE

6.45 Telezakupy **7.00** Europa w zagrodzie **7.30** Kurier **7.40** Prognoza pogody **7.50** Speed **8.45** Gość dnia **9.00** Wszystko o rasach. Owczarek staroangielski **9.30** Tajemnica Enigmy. Smak zwycięstwa (s. dok.) **10.10** Telezakupy **10.45** Telemotorsport **11.15** Gość dnia **11.45** Młodzież kontra **12.30** Kurier **12.35** Ginące cywilizacje. Punanowie z Kalimantan (s. dok.) **13.50** Agrobiznes **14.00** Od niedzieli do niedzieli **14.45** Dobre praktyki **15.00** Janka Balbina (s.) **15.45** Jej portret. Krystyna Helbin (pr. dok.) **16.10** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.47** Kartka z kalendarza **16.50** Trafiony zatrudniony **17.50** Europieniądze **18.00** Aktualności **18.27** Wiadomości sportowe **18.37** Trzecie oko **19.00** Klan (s.) **19.25** Przegląd gospodarczy **19.50** Książki z górnej półki prezentacje **20.00** Telekurier **21.00** Echa dnia **21.30** Kurier gospodarczy **21.40** Prognoza pogody **21.45** Aktualności **21.50** Wiadomości sportowe **21.55** Zbliżenia filmowe **22.15** To jest temat **22.30** Kurier **22.55** Kurier sportowy **23.10** Plebania (s.) **0.00** Telekurier.

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie **6.45** TV market **7.00** Interwencja (mag.) **7.20** Rocket Power (s.) **7.50** Zbuntowany anioł (s.) **8.45** Benny Hill (s.) **9.05** Miodowe lata (s.) **9.55** Dobermany nie z tej ziemi (film USA) **11.55** Zbuntowany anioł (s.) **12.50** Druga strona med... (film USA) **14.45** Dziki pojedynek (s.) **1...** Wydarzenia **16.00** Pogoda **16.10** Interwe... (s.) **17.00** Stan wyjątkowy (s.) **18.00** Pierw... miłość (s.) **18.45** Wydarzenia, sport, pog... **19.25** Samo życie (s.) **20.15** Świat wed... Kiepskich (s.) **20.45** Jerry Maguire (fi... USA) **21.30** Studio Lotto **23.45** Boston P... blic (film USA) **0.40** Biznes Wydarzenia **1...** Pogoda **1.05** Bumerang **1.35** Co z tą Polsk... **02.30** Ostatni telefon (film chilij.).

■ TVC 1

5.00 Czarne owce (pr. publ.) **5.25** U nas... Europie (mag.) **5.59** Dzień dobry z TVC... Ulica Sezamkowa III (dla dzieci) **9.00** A... -kwiz Junior (teleturniej dla dzieci) **9.30** B... ogródek (pr. publ.) **10.00** Wiadomości **10...** Podwójne skierowanie II (s.) **10.50** Gdz... pieniądze pomagają **11.00** Oczarowanie... (s.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w dom... (mag.) **13.30** Nie wahaj się i kręć! (pr. ro...) **14.00** Wiadomości **14.05** Kalendarium **14...** Uśmiechy J. Hubacza **15.00** W poszukiwa... niu czasu utraconego **15.20** Skarby świa... (s. dok.) **15.35** Curriculum vitae (s. dok...) **16.00** Wiadomości **16.05** Czarodziejsk... przedszkole (pr. dla dzieci) **16.35** Mądrom... (dla dzieci) **17.00** Przyjaciele VII (s.) **17...** AZ-kwiz (teleturniej) **17.50** Czeskie gło... (s. dok.) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wi... domości regionalne **18.30** Niewiarygodn... świat rekordów i ciekawostek (mag.) **18...** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **18...** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, progno... pogody, sport **20.00** Strażnik dusz (s.) **21...** W lot po świecie (mag.) **21.35** Reporter... TVC (reportaże) **22.10** Tworzenie państ... (pr. sat.) **22.30** Wydarzenia, komentarz... **23.05** Prognoza pogody **23.08** Bramki, punkty, sekundy **23.20** Budzenie zmarły... (s.) **0.15** Oczarowanie V (s.) **1.05** Przyjaciele VII (s.) **1.30** Moda - Ekstrawagancja - Manie... ry **2.00** Obiektyw **2.30** AZ-kwiz **2.55** Mies... kanie sztuką jest **3.15** Tydzień w regionach...

■ TVC 2

5.05 Przygody nauki i techniki (s. dok.) **5.30** Tworzenie państwa (pr. sat.) **5.45** A... Moto Revue (mag. mot.) **6.10** Wiadomości TVS **6.30** Dograne (mag.) **7.20** Zmierzch wynalazców (s. dok.) **7.50** Panorama **8...** Europejskie technologie (s. dok.) **8.40** Wi... deoatlas naszej przyrody **8.50** Wizyta w m... **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11...** AZ-kwiz (teleturniej) **12.00** Euronews **12...** Czy mnie zechcecie? (mag.) **12.50** Poszuki... wania w otchłaniach śladów historii (dok.) **13.45** Gdzie pieniądze pomagają **13...** Angielski dla najmłodszych **14.00** Czy ktoś widział Kelly (film USA) **15.30** Adresat TVC (mag.) **15.50** Europa dziś (mag.) **16.20** Św... sztuki: Gerald Durrell (s. dok.) **17.20** Wi... we historie (s. dok.) **17.40** Sport w świ... **18.10** EXPOcztówka **18.20** Ten nasz cz... charakter **18.55** Wiadomości w języku... gowym **19.00** Time out **19.25** Smecz (m... spor.) **19.40** Powietrze, to nasze morze... dok.) **20.00** W podziemiach trzeciej rz... (s. dok.) **20.50** Spostrzeżenia z zagrani... **21.00** Za ścianą (mag.) **21.30** Daleko od... (film pol.) **23.25** Ray Barretto: New W... Spirit (koncert) **0.20** RU - powrót nie... dany (dok.) **1.15** Sport w świecie **1.45** T... out **2.10** Smecz **2.05** Szkoła bilardu **2.30** P... wietrze to nasze morze **2.45** Omega.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** W k... stwie aligatora (s. dok.) **9.25** Szogun... **11.10** Matlock VIII (s.) **12.10** Marian... królowa nocy (s.) **12.55** Darowane serce... **13.50** Moja puszysta Walentyna (s.) **14...** Obrońca (s.) **15.40** Chicago Hope II... **16.35** Zaryzykuj! (teleturniej) **17.05**... śnie teraz **17.20** Medicopter 117 III (s.) **1...** Prognoza pogody **18.20** M.A.S.H. (s.) **1...** Pálí vám to? (teleturniej) **19.30** Wiadomo... ści, sport, pogoda **20.00** On jest ... (s.) **21.10** Był sobie policjant III (film ...) **22.50** Krok do morderstwa (s.) **23.50** M... sce zbrodni: Powrót do domu (film ...) **1.20** Erotyczne poszukiwania (s. erot.)

■ PRIMA

8.00 Counterstrike (s.) **9.00** Wbrew ... (s.) **9.50** Wspaniali i bogaci (s.) **10.20** P... jazda **11.10** Hotel Orth VIII (s.) **12.05** S... I (s.) **13.10** Świat Dawsona IV (s.) **1...** Pan Złota Rączka V (s.) **14.35** Beverly H... 90210 II (s.) **15.30** Jej mordercy (s.) **16...** Slovan Liberec – FC Baník Ostrava (p... nożna) **18.43** Wiadomości regionalne **1...** Prima TV **18.50** Minuty regionu **18.5...** gnoza pogody **19.00** Wiadomości **19...** scoma Prima chochla **19.45** Pixie i Dixie (s. anim.) **19.55** Big Ben III (s.) **21.35** K... sprawiedliwość (s.) **23.25** Nikita III (s.) **1.55** Wszystkie ... Szybka wygrana **1.55** Wszystkie ... takie same (film niem.) **3.30** Sauna ... show) **4.20** Prima archiwum.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w pr...

Kronika Rodzinna

Serdeczne podziękowania za życzenia, kwiaty, upominki a przede wszystkim za pamięć i życzliwość okazaną mi w dniu mojego Jubileuszu składa wszystkim **Aniela Kupiec.** GL-200

Dnia 17. 4. obchodzą swój jubileusz życiowy 40 lat wspólżycia małżeńskiego

pani GERTRUDA SZAROWSKA i pan BRUNO SZAROWSKI

Życzymy im z serca z tej okazji dużo, dużo zdrowia, mnóstwo wspólnych uśmiechów i słonecznych dni i niech nadal są tak wspaniałymi rodzicami jak do teraz. Dziękujemy. Kochająca córka z małżonkiem i syn z żoną oraz wnuczka Klaudinka i wnucy Filipek, Kubiczek, Michałek. GL-206

Dnia 14. 4. 2005 obchodzili swój zacny jubileusz 65 lat wspólnej drogi życiowej

ANNA i FRANCISZEK HES

Z tej okazji życzą wiele zdrowia i błogosławieństwa Bożego córki Anna i Jadzia wraz z rodzinami. GL-208

95. urodziny dnia 18 kwietnia br. obchodziliby

śp. PAWEŁ KLUZ

natomiast 10 maja jego żona

śp. HELENA KLUZ

z domu Świerczek z Cz. Cieszyna Sibicy. O chwilę cichych wspomnień proszą najbliżsi. GL-204

Dnia 18. 4. 2005 minie trzecia rocznica śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca, Teścia i Dziadka

śp. HENRYKA LEGIERSKIEGO

z Darkowa. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. RK-082

Odszedłeś od nas,
lecz ślady Twej pracy i miłość pozostały

Dnia 15 kwietnia minęła dziesiąta rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. STANISŁAWA OWCZARZEGO

z Karwiny Raju. Z miłością i wdzięcznością wspominają najbliżsi. RK-076

Czas szybko mija,
lecz pamięć w naszych sercach pozostaje

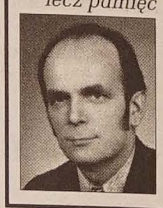

Dnia 16. 4. 2005 mija 15. rocznica, kiedy na zawsze opuścił nas Kochany

śp. KAROL PRZECZEK

z Kocobędza. Z miłością i szacunkiem w sercach wspominają najbliżsi. GL-209

O Panie, To Ty na mnie spojrzałeś...

Dnia 16 kwietnia mija siódma rocznica nieodżałowanej śmierci naszego Kochanego

śp. TADEUSZA BŁANIKA

emerytowanego profesora gimnazjum. O chwilę wspomnień, cichą zadumę i modlitwę prosi rodzina. GL-203

Co w teatrze

SCENA CZESKA - CZ. CIESZYN: „Limoušinový Joe" (premiera 16, godz. 17.30, grupa E-3; 17, godz. 17.30, gr. C-5; 18, godz. 9.30, gr. STUD I).

Co w kinach

HRYSTRZYCA: Szaleństwo (16, godz. 18.00); Ekspres Polarny (17, godz. 17.00);
KARWINA - Centrum: Back to Gaja (16, 17, godz. 15.30); Dom latających sztyletów (16, 17, godz. 17.45; 18, godz. 20.00); Krew zaginionego (16, 17, godz. 20.00; 18, godz. 17.45);
Relax: „Příběh obyčejného šílenství" (16, 17, godz. 17.00, 20.00; 18, godz. 17.00); Miłość (18, godz. 20.00);
TRZYNIEC - Kosmos: Kubuś i Hefalumpy (16, 17, godz. 16.00); Bliżej (16, 17, godz. 20.00); Upiór w operze (18, godz. 17.30); Kawałek nieba (18, godz. 20.00);
HAWIERZÓW - Centrum: Robóty (16-18, godz. 15.30, 17.45); Dom latających sztyletów (16-18, godz. 20.00); **Úsvit:** Looney Tunes znowu w akcji (16, 17, godz. 15.30); Arsene Lupin (16-18, godz. 17.30); Krew zaginionego (16-18, godz. 20.00);
CZ. CIESZYN: Bardzo długie zaręczyny (16, 17, godz. 17.00); Porozmawiaj z nią (16, 17, godz. 19.00);
CIESZYN - Piast: Lemony Snicket: Seria niefortunnych zdarzeń (16-18, godz. 15.30); Sahara (16, 17, godz. 17.30, 19.45, 22.00; 18, godz. 17.30, 19.45).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (czw, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 7.30).
POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po–pt: 19.00–19.15, sob: 18.30–19.00

Co w terenie

CZ. CIESZYN – Nadzwyczajne - Jubileuszowe Walne Zgromadzenie Macierzy Szkolnej w RC odbędzie się 22. 4. o godz. 16.00 w sali konferencyjnej Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie przy ul. Komenskiego 4. Program: podsumowanie dotychczasowej działalności oraz przypomnienie historii powstania naszej organizacji.

NIEBORY – chór „Zgoda" zaprasza na Wiosenne Spotkanie z Piosenką 16. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO. Wystąpi chór „Lutnia" (PL) i chór „Zgoda".

PTTS „BŚ" – zaprasza 19. 4. na wtorkową wycieczkę na Kamienity i Kozubową. Odjazd z Cz. Cieszyna 7.27 pociągiem do Bystrzycy.

ŁYŻBICE WIEŚ – MK PZKO zaprasza na 2. rocznik turnieju szachowego dla członków PZKO 24. 4. od godz. 8.00 w świetlicy Koła Łyżbice Wieś. Arbiter inż. Schoupal Edward. Zgłoszenia przyjmuje do 20. 4. Miczek Jaroslav tel.: 558 321 993, 606 671 405.

KARWINA FRYSZTAT – Zarząd MK PZKO zaprasza chętnych członków Koła do pomocy przy wiosennym uporządkowaniu sali frysztackiego Domu PZKO i ogrodu, a to w czwartek 21. 4. w godz. 9 – 18 (jak kto czasowo może). Pomoc każdego członka mile widziana.

KARWINA NOWE MIASTO – MK PZKO zaprasza 21. 4. o godz. 16.30 do świetlicy Koła na prelekcję Józefa Szymeczka pt. „Kondycja społeczeństwa polskiego na Zaolziu".

CIERLICKO I STANISŁAWICE – MK PZKO oraz Macierz Szkolna zapraszają wszystkich na spektakl TL Bajka p.t. „Skarb Pusteckigo" w sobotę 23. 4. o godz. 17.00 do Domu Polskiego ŻW na Kościelcu. Po spektaklu omawiane będą przygotowania do Festiwalu PZKO (28. 5. w Trzyńcu).

CIERLICKO – Śląski Kościół Ewangelicki organizuje 23. 4. od 8.00 do 12.00 zbiórkę humanitarną przy kościele. Ubrania, prześcieradła, ręczniki, wełnę, potrzeby szkolne, zabawki, gazety, czasopisma (stare). Dobrze zapakować.

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet i Klub Seniora zaprasza na spotkanie 20. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

ORŁOWA LUTYNIA – zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków na spotkanie przy tablicy pamięci ofiar faszyzmu, które odbędzie się 21. 4. 2005 o godz. 18.00. Po spotkaniu w świetlicy próba chóru. Wszystkich serdecznie zapraszamy.

STOWARZYSZENIE ELEKTROTECHNIKÓW POLSKICH w RC – zaprasza 19. 4. o godz. 16.00 do Cz. Cieszyna, ul. Strzelnicza 28 (salka posiedzeń ZG PZKO) na spotkanie członkowskie i prelekcję inż. Tomasza Stopy pt. „Spostrzeżenia z uczestnictwa w projektach zagranicznych".

Koncerty

STONAWA – z okazji 100-lecia zorganizowanego śpiewactwa w gminie i 10-lecia Chóru Mieszanego Stonawa odbędzie się uroczysty koncert 16. 4. o godz. 16.00 w Domu PZKO.

CHÓR CANTICUM NOVUM – zaprasza na Koncert pasyjny 17. 4. o godz. 11.30 w kościele kat. w Jabłonkowie.

Zapisy

TRZYNIEC TARAS – zapraszamy dzieci i rodziców na zapisy do przedszkola 18-22. 4. w godz. 8-16.

TRZYNIEC ŁYŻBICE – zapraszamy dzieci i rodziców na wpisy do przedszkola przy ulicy SNP (obok Slovanu) od 18. 4. do końca miesiąca w godz. 8-15.

Oferty

Dyrekcja SP z Pol. Jęz. Naucz. w Lutyni Dolnej przyjmie nauczyciela języka czeskiego od 1. 6. 2005 r. GL-207

OFERUJĘ KURKI 14 tyg. i 21 tyg. czerwone i czarne. Indyki do dalszej hodowli pocz. maja. Folwarczna, D. Żuków 737 160 464; 558 734 202. AD-056

APS, s.r.o. oferuje jakościowe okna PCV za bezkonkurencyjne ceny. Tel. kom: 776 738 373, fax: 558 711 482. HY–002

Emeryt, bez zobowiązań, wdowiec, pragnie poznać partnerkę na dobre i na złe w wieku od lat 50. Lubię teatr, taniec, morze, turystykę samochodową, pracę w ogrodzie i uczciwe życie. Jeżeli pragniesz podzielić się samotnością, radością i smutkiem, wyślij SMS-a pod numer 731 207 320. AD-057

Zaproszenie dla PTM

Podczas ostatniego spotkania środowiska Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Cieszynie zaprosili zaolziańskich kolegów-lekarzy na prelekcję prof. Jacka Białkowskiego z Kliniki Kardiologii Dziecięcej w Zabrzu na temat „Nieoperacyjne leczenie wad serca". Prelekcja odbędzie się 22 bm. o godz. 18 w Cafe Museum. **(s)**

Hyde Park

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Taka jest nasza rzeczywistość

Zaraz na wstępie chcę wyraźnie podkreślić, że podejmując tak delikatny temat nie leży w mych intencjach wtykanie przysłowiowego kija w mrowisko czy broń Boże urażenie czyichś uczuć. Ale przecież Hyde Park jest po to, by wyrazić swój pogląd. Do napisania tego tekstu sprowokowała mnie wypowiedź „Ad. Nie jestem pewna" we wtorkowym numerze „GL", krytykująca felieton p. Renaty Putzlacher „Niepewność". Muszę przyznać, że po przeczytaniu tego felietonu odetchnęłam z ulgą. Nareszcie znalazł się ktoś, kto odważył się wyrazić pogląd odbiegający od obowiązującego ogółu, a absolutnie zgodny z moim i sporej grupy moich znajomych. Reniu, dziękuję. Pani D.Ch. chyba niedokładnie przeczytała felieton, który w moim odczuciu jest hymnem na cześć Jana Pawła II. A krytyka skierowana jest przeciw środkom masowego przekazu, tworzącym wokół faktu śmierci atmosferę sensacji, zagłuszającym swym szumem ciszę jej majestatu.

W pierwszych dniach kwietnia przeczytałam na Internecie wiele wypowiedzi ludzi załamanych, pogrążonych w rozpaczy, nieomal histerycznych, czasami wręcz przywodzących na myśl pierwsze przykazanie... Odszedł niezaprzeczalnie Wielki Człowiek, Wielki Polak, osobowość chyba najbardziej charyzmatyczna, ale przez swe odejście osiągnął przecież najwyższy cel każdego chrześcijanina... Trafiłam też na kilkanaście tekstów wyrażających taki sam pogląd, co p. Putzlacher. Napisanych poważnie, z wielkim szacunkiem dla Zmarłego, mądrze. Teraz bardzo mi żal, że nie zanotowałam adresu internetowego, by p. D.Ch. mogła je również przeczytać. Okazuje się, że więcej osób uważa ten medialny szum, a właściwie nie szum, ale huk, rozpętany wokół śmierci Wielkiego Polaka, wręcz za nietakt. Oczywiście każdy ma prawo oddać Mu hołd w formie, jaką uzna za najwłaściwszą, ale to, co działo się w masmediach zbytnio kojarzyło się już z komercją. Dlatego uważam, że naszemu „Głosowi Ludu" nie można w tym względzie niczego zarzucić. Jest przecież gazetą WSZYSTKICH Polaków w Republice Czeskiej. A jeśli chodzi o Scenę Polską i „Ondraszka"... Przecież niedzielne przedstawienie (3. 4.) zostało odwołane, a po dwóch kolejnych (wtorek i środa), uczczono pamięć Wielkiego Polaka minutą ciszy. Jednak trzeba pamiętać, że Teatr Cieszyński nie jest instytucją prywatną, w której właściciel może decydować o wszystkim, ale państwową, a Republika Czeska ogłosiła dniem żałoby narodowej piątek, dzień pogrzebu Papieża. Taka jest nasza zaolziańska rzeczywistość. Zresztą kto uważał „Ondraszka" przedstawianego w trakcie polskiego tygodnia żałoby za nietakt, mógł po prostu zostać w domu... Na Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków nie byłam, ale w sobotę 2. 4. Jan Paweł II przecież żył, a nie bardzo umiem sobie wyobrazić obrad przerywanych co jakiś czas komunikatami o tym, że „jeszcze żyje". Kto chciał być na bieżąco, potrafił sobie z pewnością załatwić dojście do aktualnych informacji.

I jeszcze jedna sprawa, która nie daje mi spokoju. To dobrze, że grupka ludzi z Zaolzia potrafiła się na szybko zorganizować i wyjechać na pogrzeb Papieża do Rzymu. Wierzę, że było to dla nich ważne i z pewnością niezapomniane, głębokie przeżycie. Ale zaskoczyło mnie to, że transparentem demonstrowali swoją obecność – patrz świecie, my też tu jesteśmy. (Skojarzyło mi się to z dawnymi obchodami 1 maja – każdy zakład musiał pod transparentem ogłaszać, że też tu jest). Przecież to był pogrzeb, a nie akcja reklamowa. A kilka osób po obejrzeniu zdjęcia w „GL" zadało pytanie: kto ich upoważnił do reprezentowania całego Zaolzia? Nie chcę tym zdaniem wywoływać dyskusji czy nie daj Boże waśni, nie chcę obrażać niczyich uczuć, ale może warto się nad tym zastanowić?

Na koniec – co do obrazu Polski pięknej i spontanicznej. W poprzednią niedzielę odbyło się na krakowskim stadionie wielkie pojednanie wiecznie zwaśnionych drużyn i kibiców piłkarskich. Wydawało się, że w polskim piłkarstwie coś się pod tym względem zmieni na lepsze. Jakże przykro było po kolejnej piłkarskiej niedzieli słuchać informacji podanej w wiadomościach m.in. przez TV Nova, że podczas czterech meczów piłkarskich znów doszło (m.in. Cracovii) do zamieszek, bójek i dewastowania stadionów. „Zázrak se nekonal" skomentował to spiker. Bolesne, ale niestety prawdziwe... **EWA SIKORA**

Kamieniarstwo WRZOS

Nagrobki

Bezpośredni importer granitu

- Oferujemy wzornictwo czerpane z najlepszych tradycji kamieniarskich
- Wiele nowości na rynku czeskim
- Bardzo niskie ceny, przyjeżdżamy również do klienta na pomiar

Mieszkamy na tej samej Ziemi Cieszyńskiej

Siedziba firmy:
Hażlach, ul. Cieszyńska 18
tel.: +48 600 293 968
tel.: +48 338 567 377
4 km od granicy w Boguszowicach

Filia:
Goleszów, ul. Grabowa 4

GL-190

realitní kancelář FLASH real, s.r.o.

Staroměstská 583, Trzyniec
(naprzeciwko restauracji "Stará záchytka") Filia: Cz. Cieszyn, ul. Čapkova 10
Tel. 558 32 62 98

Mieszkania Cz. Cieszyn:
3+1 ul. Mládežnická 355 000,- Kč
3+1 ul. Čáslavská 370 000,- Kč
3+1 ul. Kysucká 380 000,- Kč
3+1 ul. Polní 395 000,- Kč
3+1 ul. Koperníkova 515 000,- Kč
3+1 ul. Koperníkova 540 000,- Kč
3+1 ul. Hrabinská 570 000,- Kč
4+1 ul. Polní 395 000,- Kč
1+1 v os.vl. ul. Tovar. do uzgodnie
Tel.: 777 752 855

Mieszkania Trzyniec:
0+1 ul. Beskydská 310 000,- Kč
1+1 ul. Beskydská 310 000,- Kč
1+1 ul. Slezská 420 000,- Kč
1+1 ul. Jablunkovská 465 000,- Kč
2+1 ul. Lidická 274 000,- Kč
2+1 ul. Revoluční 525 000,- Kč
2+1 ul. Topolová 450 000,- Kč
2+1 ul. Dukelská 520 000,- Kč
2+1 ul. Koperníkova 525 000,- Kč
2+1 ul. Lidická 550 000,- Kč
2+1 ul. Palackého 625 000,- Kč
3+1 ul. Polní 620 000,- Kč
4+1 ul. Sosnová 650 000,- Kč
4+1 ul. Sosnová 699 000,- Kč
4+1+garaż ul. Sosn. 899 000,- Kč
Tel.: 777 752 855

Chaty:
Chata murow. w Trzyńcu 325 000,- Kč
Chata drew. Rzeka 500 000,- Kč
Tel.: 776 287 422

1 500 000,- Kč
Kocobędz Dom rodzinny 3+1+bud. gospod. Parcela: 4 112 m2 Tel.: 777 077 034

2 100 000,- Kč
Śmiłowice Willa 4+1 i 3+1+bud. gospod. Parcela: 1,6 ha. Tel.: 777 077 034

2 080 000,- Kč
Cz. Cieszyn DR 4+1+garaż Spokojna okolica. Tel.: 777 077 034

1 800 000,- Kč
Kocobędz Dom rodzinny 5+1. Parcela:4 ha,spokoj. okolica Tel.: 777 077 034

1 850 000,- Kč
Cz. Cieszyn Kamienica - odpowiednie na kancelarie. Tel.: 777 077 034

2 500 000,- Kč
Mistrzowice Willa 5+1+budynek gospodarczy. Parcela: 3 ha. Tel.: 777 077 034

Do uzgodnie.
Rzeka Dom rodzinny 7+2. Ładne miejsce pod górami Tel.: 777 077 024

60 000,- Kč
Cz. Cieszyn Chata drew. - 11 m2. Parcela 400 m2. Tel.: 776 287 422

2 200 000,- Kč
Sibica Dom rodzinny 6+1. Parcela: 1 400m2 Tel.: 777 077 034

Aktualna oferta ponad 400 nieruchomości na stronach **www.flash-reality.cz**

GL-160

Głos Ludu ♦ Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ♦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn 737 01 ♦ Redaktor naczelny Beata Schönwald ♦ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, red. sportowy: 596 612 346, e-mail: *info@glosludu.cz* ♦ Oddział redakcji: ul. Novinářská 3, Ostrawa 709 29, tel. 597 450 252, e-mail: *glosludu@volny.cz* ♦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. ♦ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51; zamówienia – tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: *abocentrum@mediaservis.cz*; reklamacje – tel.: 800 800 890 ♦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ♦ Druk: Ringier Print, s.r.o., Ostrawa ♦ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ♦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222 ♦

Księgarnia Wirthualna

TOBY BUCKLAND – »Poradnik – zrób to sam. Granice ogrodu«

Wyd. SOLIS. Bogato ilustrowany poradnik, dostarczający podstawowych informacji niezbędnych do zaprojektowania ogrodu. Autor prezentuje w książce wiele inspirujących rozwiązań, pokazujących jak wykonać je w praktyce. Książka idealna zarówno dla doświadczonych projektantów, jak i ogrodników-amatorów. Przedstawia wiele pomysłów na wytyczenie granicy ogrodu: murki, ogrodzenia, trejaże, osłony, ekrany, żywopłoty i wejścia. Ciekawie i odpowiednio dobrane fotografie oraz zrozumiały tekst, przedstawiający poszczególne konstrukcje, krok po kroku zbliża nas do wykreowania ogrodu marzeń.

STANISŁAW ROSIK i PRZEMYSŁAW WISZEWSKI – »Poczet polskich królów i książąt«

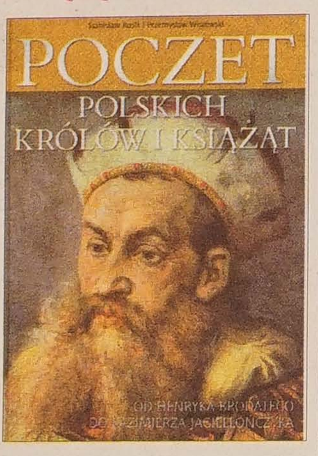

Wydawnictwo Dolnośląskie. Już drugi tom autorstwa S. Rosika i P. Wiszewskiego. Pierwszy przedstawiał sylwetki władców Polski od Mieszka I do Władysława Laskonogiego, tym razem możemy przeczytać o książętach i królach począwszy od Henryka Brodatego aż po trzeciego króla z dynastii Jagiellonów, Kazimierza Jagiellończyka. Ich fascynujące biografie uzupełniają ciekawostki historyczne i cytaty z ówczesnych kronik. Blisko 2 tys. ilustracji, kalendaria, czytelne mapy z interesującymi objaśnieniami, ilustrującymi dokonania poszczególnych władców. Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka 7 w Cz. Cieszynie. **(kor)**

Krzyżówka

Poziomo: 1. z przodu maszt podtrzymuje 5. z pieniącego się napoju ucieka 8. Anglik w mundurku 11. pisarz i humorysta niemiecki 13. ziarna i słomy dostarczają 15. w „Rzymie" palone 16. Andrzej Feber 17. praojciec Rosjanina 18. warstwa kopaliny 19. bezodpływowe jezioro w Iranie 20. obornik 21. w Turcji jeszcze ważny 22. pod gołym też można się wyspać 23. biegunka dawna 26. płaszczka 29. dzieło Henryka Sienkiewicza 35. nasz znakomity zespół 36. w Japonii leży 37. Ghany stolica 38. ostry świst 39. ważny klawisz komputera 40. 1 dm^2 41. przez działanie kwasu na alkohol powstaje 42. rozkwit 43. sztuczne włókno poliakrylonitrylowe 44. umówiona odpowiedź 45. lepra 46. niektórzy w głowie go mają 47. Jantar śpiewająca 48. krewniak IBM 49. Fort na Alasce.

Pionowo: 1. typ skali pięciostopniowej w muzyce 2. kinoman w bamboszach 3. niedźwiedź rodem z Ameryki 4. po bretońsku ponoć najlepsza 5. w Sparcie królował 6. hełm z grzebieniem dla rajtara 7. sekta religijna w USA 8. koło Lake Placid płynie 9. na truciznę dla gryzonia 10. towar prawie za darmo 12. kolor mlecznej kawy 14. dziurę wywierci 24. szklaneczka do picia wina 25. gatki 27. beztlenowce 28. kukiełkowy dla dzieci 30. dowódca Janka Kosa 31. domostwo 32. Arktykę badał 33. pojazd do przewożenia zmarłych 34. miejsce urodzenia Stradivariego. **Opr. JO**

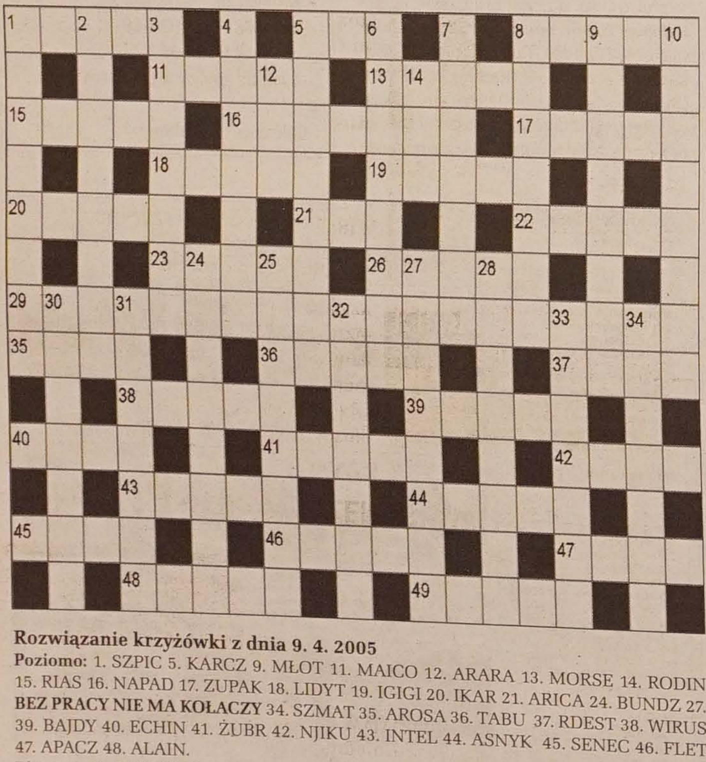

Rozwiązanie krzyżówki z dnia 9. 4. 2005

Poziomo: 1. SZPIC 5. KARCZ 9. MŁOT 11. MAICO 12. ARARA 13. MORSE 14. RODIN 15. RIAS 16. NAPAD 17. ZUPAK 18. LIDYT 19. IGIGI 20. IKAR 21. ARICA 24. BUNDZ 27. **BEZ PRACY NIE MA KOŁACZY** 34. SZMAT 35. AROSA 36. TABU 37. RDEST 38. WIRUS 39. BAJDY 40. ECHIN 41. ŻUBR 42. NJIKU 43. INTEL 44. ASNYK 45. SENEC 46. FLET 47. APACZ 48. ALAIN.

Pionowo: 1. SAMOLUB 2. PARADYZ 3. CMENTARZ 4. CIEPLICA 5. KORDIAN 6. RODZICE 7. ZANZIBAR 8. KAMPINOS 9. MARKIZA 10. OPALACZ 22. RAMAJANA 23. CYTRYNKA 25. UKOCHANA 26. DŁAWNICA 28. EMANUEL 29. PSUBRAT 30. INEDITA 31. MATEUSZ 32. CERATKA 33. YPSILON.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań (wystarczy podać rozwiązanie dodatkowe) rozlosowana zostanie książka Renaty Hryń-Kuśmierek pt. **„Zwyczaje i obrzędy – Rok polski"**. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w **piątek 22. 4. 2005** o godz. **12.00**. Nagrodę książkową za rozwiązanie krzyżówki z 9. 4. otrzymuje **Akina Motyka - Karwina 1.** Nagroda do odebrania w redakcji.

Wydarzenia Sportowe

RUSZAJĄ PÓŁFINAŁY PLAY OFF W PIŁCE RĘCZNEJ

Karwina żyje szczypiorniakiem

Szczypiorniści Banika Karwina jeden plan już wykonali. Jak zapewne wszystkim kibicom wiadomo, podopieczni trenera Jiřego Kekrta zostali zwycięzcami sezonu 2004/2005 w czesko-słowackiej interlidze. Przed Banikiem jednak jeszcze jeden trudny orzech do zgryzienia – faza play off czeskiej edycji interligi. Dziś i jutro karwiniacy w półfinale zmierzą się z zespołem Zubrzi, który w ćwierćfinale wyeliminował Kostelec na Hanej. Seria potrwa do trzech zwycięstw. O drugą przepustkę do finału czeskiej fazy interligi powalczy Dukla Praga i Radegast Frydek-Mistek.

W drużynie Banika Karwina na wczorajszym treningu pojawili się wszyscy zawodnicy, włącznie z rekonwalescentem Kamilem Heinzem, który jednak w tym sezonie nie powróci do gry. Heinz trenuje z zespołem, ale potrzeba trochę czasu, by po kontuzji odzyskał on dawną formę – *Kamil przygotowuje się już powoli do nowego sezonu. Oby omijały go kontuzje, kibice z utęsknieniem wypatrują jego powrotu na parkiet* – powiedział „GL" menedżer Banika Karwina **Miroslav Pelech**. Wszystko wskazuje na to, że Banik nie zamierza zlekceważyć swego półfinałowego rywala. We wtorkowym sparingu, który posłużył za sprawdzian generalny przed meczem z Zubrzi, karwiniacy pokonali u siebie 40:36 Powaską Bystrzycę. Trener Jiří Kekrt mógł być zadowolony zwłaszcza z gry ofensywnej zespołu. W dobrej formie prezentuje się od dłuższego czasu Zdráhala i Sobol, niezły mecz zaliczył też reprezentant RC Jakub Szymanski.

W żadnym wypadku nie zamierzamy wtrącać się trenerowi Kekrtowi do jego planów taktycznych, ale zdaniem „GL" kluczem do sukcesu w pojedynkach z Zubrzi będzie gra skrzydłami. Atak pozycyjny z uwzględnieniem obrotowego, gdzie we wtorkowym meczu pojawił się Prachař, sprawiał gospodarzom lekkie kłopoty. Zubrzi to dosyć nieprzyjemny rywal, o czym przekonali się karwiniacy w piątej kolejce interligi, przegrywając na parkiecie Wałachów 28:29. W rewanżu na karwińskim parkiecie obyło się już bez niespodzianki. Ekipa Jiřego Kekrta zwyciężyła 32:26 i chyba nie mielibyśmy nic przeciwko temu, [...] takim wynikiem zakończył się ró[...] nież dzisiejszy, pierwszy pojedy[...] fazy półfinałowej.

Dzisiejszy mecz rozpoczyna się [...] Karwinie o godz. 17.30, jutrzejsza [...] ga konfrontacja zaplanowana jest [...] tradycyjną dla Karwiny przedpoł[...] niową porę – na godz. 10.30. Niew[...] kluczone, że rewanż w Zubrzi (23. [...] ewentualnie 24. 4.) kibice obejrzą [...] telewizji, program II TVC szykuje [...] natomiast na jutro do transmisji [...] czu drugiej półfinałowej pary – Duk[...] Praga (na parkiecie w Pilźnie) pod[...] jmuje Frydek-Mistek. – *Nie zgodzi[...] liśmy się na warunki finansowe prop[...] nowane przez TVC, zresztą, telewi[...] publiczna poświęciła nam sporo miej[...] sca w ubiegłym roku, transmitując [...] sze mecze w Lidze Mistrzów* – uwa[...] Miroslav Pelech.

JANUSZ BITTM[...]

PÓŁFINAŁY EKSTRALIGI TENISISTÓW STOŁOWYCH

Start w tarapatach

W istny dramat przerodziły się półfinały ekstraligi tenisistów stołowych. Wbrew prognozom ekspertów faworyci męczą się z niżej notowanymi przeciwnikami, z którymi bez większych problemów wygrywali [...] fazie zasadniczej rozgrywek. Kło[...]ty z awansem do finału mają gracz[...] wicemistrza RC Startu Sucha Gór[...] (prowadzą 3:2 w pojedynku z N[...] Ostrawą), jak również obrońcy ty[...]łu El Ninio Praga (przegrywają 2:[...] Robotem Mokre Lazce). Finaliści [...] wyłonią dopiero szóste, ewentualnie [...] siódme mecze. Start zagra w najbli[...]szy poniedziałek w Ostrawie i w wy[...]padku kolejnego zwycięstwa gracz[...] NH Ostrawy decydujące siódme sta[...]cie odbędzie się w środę w Hawierzo[...]wie.

Idylicznie zapowiadał się czwa[...]tek w Hawierzowie. Tenisiści stoło[...] Startu Sucha Górna prawie pewni [...] li awansu do finału, z obłoków jedn[...] wrócili na ziemię. – *Zaskoczył nas [...]nčařík, który zwyciężył w obu swo[...] meczach i to po raz pierwszy w cały[...] sezonie* – powiedział „GL" trener S[...]chej Górnej **Kamil Koutný**. – *Za[...] był jego pojedynek z Šeredą, kt[...] ostrawski pingpongista rozstrzy[...] na swoją korzyść dopiero w piąty[...] cie. Szkoda, gdyby zwyciężył Še[...] wierzę, iż w deblu rozmontowali[...] rywala* – dodał trener Startu.

■ **START SUCHA GÓRNA – N[...] OSTRAWA 2:4. Stan rywalizacji [...] 3:2.** Wyniki: Šereda – Prokopcow 2[...], Košťál – Hanák 3:2, Čihák – Janč[...] 1:3, Košťál – Prokopcow 1:3, Či[...] – Hanák 3:0, Šereda – Jančařík 2:[...]

XI BIEG PRZEZ GRÓDEK

Zawody zdominował Slezan F-M

Impreza odbyła się w słoneczną sobotę 2 kwietnia. Od pierwszej edycji tego biegu o organizację troszczą się m.in. członkowie miejscowego Koła PZKO, użyczając swój Dom na bazę dla sztabu sędziowskiego i na szatnie dla zawodników oraz zapewniając obfity bufet. Bieg ten z roku na rok zdobywa coraz większą popularność tak wśród biegaczy wyczynowych, jak i amatorskich. W gródeckim biegu od dawna chętnie startują również zawodnicy z Polski i Słowacji. W tym roku na starcie zawodów pojawiło się 250 biegaczy.

Najliczniejsze były ponownie ekipy z TJ Slezan F-M (zwycięstwo w 10 kategoriach) oraz z polskiej Trójwsi. Zawodnicy podzieleni zostali do 21 kategorii.

Oto wyniki w najważniejszych kategoriach – kat. dziewcząt, rocznik 1990-91, dystans 950 m: 1. A. Markowa 2:50,3, 2. H. Holejšovska (obie F-M) 2:53,2, 3. K. Kubalok (Istebna) 2:57,8; **kat. młodziczek, rocznik 1988-89, dystans 1400 m:** 1. R. Šindelkowa (F-M) 5:23,4, 2. J. Kawulok (Istebna) 5:25,1, 3. L. Medvecowa (F-M) 5:30,7; **kat. juniorek, rocznik 1986-87, dystans 3500 m:** 1. M. Bubikowa 13:47,2, 2. T. Droppowa 14:55,5, 3. P. Píšowa (wszystkie F-M) 15:40,5; **kat. kobiet „E", rocznik 1971-85, dystans 3500 m:** 1. M. Janoščowa (F-M) 15:17,6, 2. B. Kamarytowa (Karwina) 17:34,9; **kat. kobiet „F", rocznik 1970 i starsze, dystans 3500 m:** 1. M. Svidrowa (Nydek) 15:07,6, 2. L. Šakalowa (Vilhelm F-M) 15:38,0.

Kategoria chłopców, rocznik 1990-91, dystans 1400 m: 1. J. Bajza (Zubrzi) 4:19,1, 2. J. Uherek (F-M) 4:19,4, 3. T. Zelek (Istebna) 4:39,9; **kat. młodzików, rocznik 1988-89, dystans 3500 m:** 1. L. Mrózek (SCB) 12:59,5, 2. V. Novák (F-M) 13:35,0, 3. R. Sikora (Karwina) 17:03,1; **kat. juniorów, rocznik 1986-87, dystans 3500 m:** 1. M. Lepíček 11:54,6, 2. J. Šrubar 12:19,9, 3. P. Vronský (wszyscy Slezan F-M) 13:28,0; **kat. mężczyzn „Z kondycją po zdrowie", dystans 3500 m:** 1. P. Machálek (Trzycież) 14:58,7, 2. M. Kawulok 15:07,1, 3. B. Czyż (obaj Gródek) 16:39,0; **kat. mężczyzn „A", rocznik 1966-85, dystans 8000 m:** 1. P. Mikulenka (F-M) 26:52,3, 2. M. Kluz (Mosty k. J.) 27:05,8, 3. René Sikora (SKP Ostrawa) 27:31,6; **kat. mężczyzn „B", rocznik 1956-65, dystans 8000 m:** 1. Z. Velička (A-AIR Ostrawa) 27:55,7, 2. R. Baláž (Baláž Extreme Team) 27:58,0, 3. K. Kravčík (SAK Ložiska Karvina) 31:45,1; **kat. mężczyzn „C", rocznik 1946-55, dystans 8000 m:** 1. M. Buček (Racing Oleszna) 31:11,5, 2. A. Šuška (Czadca) 31:19, 3. F. Chytil (SAK Ložiska Karwina) 31:45; **kat. mężczyzn „D". rocznik 1945 i starszych, dystans 8000 m:** 1. V. Rod (Loko Ostrawa) 34:31,4, 2. P. Balko 35:04,4, 3. J. Tatarka (obaj Vilhelm F-M) 38:52,0

(L. K.)

Nasza oferta

● **PIŁKA NOŻNA – MŚLF:** Trzyniec – Kohoutowice (dziś, 10.15). **DYWIZJA:** Dziećmorowice – Czeski Cieszyn (dziś, 16.30), Jakubczowice – MKF Karwina (dziś, 15.30), Banik Olbrachcice – Slavia Orłowa (jutro, 16.30). **MISTRZOSTWA OKRĘGU:** Bruntal – L. Piotrowice, Petrzkowice – Bogumin (dziś, 15.30), Lichnow – Mosty k. Jabłonkowa (jutro, 15.30). **I A KLASA – gr. B:** Skrzeczoń – Rychwałd, Bystrzyca – Hodslawice, Raszkowice – Stonawa (jutro, 15.30). **I B KLASA – gr. B:** Polanka – Pietwałd (jutro, 15.30). **I B KLASA – gr. C:** Wędrynia – Dąbrowa, Orłowa B – Sucha Górna, Żuków Górny – Nydek, Jabłonków – FK Hawierzów, Lutynia Dolna – Śmiłowice, Sedliszcze – Wierzniowice (dziś, 15.30), Karwina B – Niebory (jutro, 15.30). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** B. Rychwałd – G. Błędowice, Zabłocie – F. Orłowa, Sj Pietwałd – Sn Hawierzów, Sn Orłowa – Datynie D., SKF Hawierzów – Cierlicko, Domasławice – Bogumin B, V. Bogumin – Lokomotywa Łąki (dziś, 15.30). **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Rzepiszcze – Gródek (dziś, 15.30), Bukowiec – Oldrzychowice, Piosek – Gnojnik (jutro, 15.30). **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** Kozłowice B – Milików (dziś, 15.30).

● **PIŁKA RĘCZNA – półfinały play off:** Banik Karwina – Zubrzi (dziś – 17.30, jutro – 10.30).

● **RUGBY – Międzynarodowy turniej weteranów w Hawierzowie:** dziś od godz. 9.30 z udziałem drużyn z Polski, Ukrainy, oldbojów Ołomuńca i Hawierzowa. **(Opr. jb)**

Co słychać?

■ **TRZĘSIENIE ZIEMI W KADR[...] STALOWNIKÓW TRZYNIEC.** Ho[...]iści ekstraligowego Trzyńca w se[...]nie 2004/2005 spisali się fatalnie [...] awansując nawet do rundy play[...] Zmiany w kadrze, dotyczące ja[...] razie głównie linii defensywy, są [...] naturalną konsekwencją kiepskiej [...] Stalowników w zakończonym se[...]nie. **Z zespołem pożegnali się** M[...]ský, Ďurák, Podhradský i Čakajík. [...] **nowych twarzy** w drużynie należy [...] tomiast obrońcy Jan Výtisk (Pl[...]) Michael Vyhlídal, Tomáš Pácal [...] dubice), Tomáš Frolo (Wsecin), [...] dim Tesařík (Zlin) i Vlastimil Kr[...] (Litwinów).

Sport polski

● **ZAPAŚNICZE ME: PORAŻKI [...]LEK W ELIMINACJACH.** Obie r[...]zentantki Polski Monika Maj i [...]gorzata Bucka przegrały w pią[...] przedpołudnie pojedynki elimin[...]ne odbywających się w Warnie [...]śniczych ME w stylu wolnym. Bu[...] przegrała w wadze 51 kg z Andr[...] (RC) 1:3, natomiast Maj w wad[...] kg z Kateryną Burmistrową (Ukr[...]) 0:3 (w rundach 0:7, 0:3).